

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 4. V Celovcu 15. aprila 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za V. povelikonočno nedeljo.

(Kaj nam da dobra molitev? Gov. G. R.)

„Prositate, in bote prejeli“ (Jan 16, 24.)

V v o d.

Govoril sem nekega dne z možem, kateri mi je tako le besedo zastavil: „Da moramo kakega pozemeljskega gospoda prositi, bodisi z besedo ali bodisi s pismom, kedar se znajdemo v kaki potrebi, in hočemo od njega dobiti, česar potrebujemo, to se mi nič čudno ne vidi. Poglavarji tega sveta namreč imajo na vse štiri kraje sveta obrnjene svoje misli; in toraj se le lahko zgodi, da ne vedó, česa potrebuje vsak posamezen njih podložnik. Zatorej jim je treba na znanje dajati posebne potrebe posameznih ljudi. To pa se mi čudno vidi, da moramo tudi Bogu razkladati svoje potrebe, ter ga prositi, naj nam da to ali uno, česar potrebujemo. Bog namreč je vsegaveden, in toraj so mu dobro znane naše potrebe; po čemu mu jih tedaj razkladamo? po čemu ga prosimo, da bi nam dal, česar potrebujemo?“ — Tako je mož govoril in modroval. Zavernem ga z besedo Jakobovo (1, 19.): „Vsak človek bodi hiter k poslušanju, kesen pa k govorjenju;“ in na dalje mu rečem: „Res je, kar pravite, da pozemeljskim gospodom niso znane vse naše potrebe, in da jih moramo toraj prositi, kedar hočemo od njih kaj dobiti. Res je pa tudi, da marsikterikrat dobro vedó, česa potrebujemo, pa nam vendar le ne dajo, dokler jih ne prosimo, in sicer zato ne, da se pred njimi ponižamo, ter spoznamo prosivši, da smo mi na nižji stopnji memo njih, da smo namreč mi njih podložni, oni

pa so naši naprejpostavljeni. Ravno taka je tudi z Bogom, našim nebeškim Gospodom. Bog sicer prav dobro ve vse naše potrebe, vendar pa nam noče vselej kar sam ob sebi dati, kar nam je treba za dušo in telo; temveč hoče, da ga prosimo, in s tem spoznavamo, da je on naš Gospod, mi pa smo njegovi hlapci in služabniki. Kedar pa se pred njim ponižamo in v dušnih in telesnih potrebah pri njem pomoči iščemo, je vselej pripravljen nam pomagati, kar nam Kristus sam obeta rekoč: Prosite, in bote prejeli. Ker nam tedaj sam božji Sin veleva prositi, veleva moliti, se iz tega lahko vidi, da nam je molitev potrebna, in da je dobro opravljena molitev tudi vspešna.“ Tako sem govoril možu na njegov ogovor. Ta pogovor mi je na misel prišel, ko sem premišljeval, kaj bom danes pridigoval, in mi je ponudil priliko, vam danes govoriti od moči molitve, ali odgovoriti na vprašanje: Kaj nam da dobra molitev? Pripravite se!

Razlaga.

Obernimo gori proti nebu svoje oko, ali se ozirajmo krog sebe po zemlji, povsod nahajamo molitve čudno moč in mili blagoslov. Če vprašujemo nebesa, kdo jih je primoral, da so mano, ter nebeški kruh rosile na zemljo Izraelškemu ljudstvu, bodo nam nebesa odgovorila: „Molitev nas je v to prisilila.“ Ljudstvo je klicalo, nadležno klicalo v Gospoda, in Gospod jih je nasitil z mano, ter nebeškim kruhom. (Ps. 77, 24.) — Če vprašujemo ljubo rumeno solnce na milojasnem nebu, kdo ga je prisilil, da se ni ganilo, dokler ni Jozua do dobrega potolkel sovražnikov Izraelskega ljudstva; nam bo tudi solnce dalo ta le odgovor: „Molitev Jozuetova me je v to prisilila.“ — Če obernemo zdaj na morje svoj pogled, in njega poprašamo, kdo ga je primoral, da se je razdelilo, kakor zid se nakopičilo na obedve strani, da so zamogli Izraeljci s suho nogo koračiti črez morsko strugo, in se s tem srečno odtegniti sovražnim Egipčanom, nam bo tudi morje pripovedovalo, da je molitev Mojzesova to storila. — In če z zemljo poprašamo, kdo jo je primoral, da je polčetersto leto suha in nerodovitna stala, potem pa spet rodila svoj sad, nam bo zemlja povedala, da se je na Elijevo molitev to zgodilo. — In če na zadnje še ognju vprašanje zastavimo, kdo da mu je moč vzela, da bogaboječim mladenčem v Babilonski razbeljeni peči blizo ni mogel, nam bo tudi ogenj na znanje dajal, da je molitev vse to vzrokovala.

Kakor pa je molitev nekdanj razodevala svojo moč, razodeva jo tudi še zdaj. Tudi nam daje dobra molitev vse, kar potrebujemo za dušo in za telo.

1. Za dušo nam daje dobra molitev:

a) Gnado ali milost božjo. Gnada božja, to veste, nam je tako potrebna, da brez nje ne moremo nič dobrega storiti, si

nobenega zasluženja ne nabirati za srečno večnost in za večno življenje v nebesih. Vsako dobro delo namreč le takrat ceno in vrednost ima pred Bogom, kedar je storjeno v gnadi božji in s pomočjo gnade božje. Dobra dela grešnikova, ki se v smertnem grehu znajde, pred najsvetejšim Bogom cene in vrednosti nimajo. Gnado božjo pa po spričevanju svetega pisma Bog tistim daje, ki ga za njo prosijo, ki za njo molijo. Kdo bi tedaj pridno ne molil za tolikanj potrebno gnado božjo?

Dobra molitev nam daje:

b) Tolažbo in hladilo v terpljenju. Da je to res, mi ni treba dosti dokazovati in spričevati. Sklicujem se le na vašo lastno skušnjo. Kaj ne, ljubi moji! da vam žalostnega serca nobena reč ni tako lepo potolažila, in da vam terpljenja nobena druga reč ni tako močno polajšala, kakor vam ga je polajšala priserčna, pobožna, zaupljiva molitev? Vsi dobro veste, kako žalostni so otroci, kedar jim dobrega očeta ali skerbno mater na pokopališče odnesó; kako užaljen je prijatelj, kedar mu pokopavajo zvestega prijatlja; brat ali sestra, kedar jima ljubega bratca ali miljeno sestrico spred oči odnesó in materi črni zemlji izročujejo. O kolikanj zdihovanja in žalovanja je čuti o takih priložnostih! Kolikanj solz videti o takih primerljivejših! Kakor hitro pa duhoven merliča pokopovaje besedo povzdignejo in pravijo: „Molimo za dušo pokojnega našega brata ali rajne naše sestre,“ vstavijo se solze, vtihnè zdihovanje, jenja žalovanje, in serce se čudoma utolaži in upokoji. Glejte dobre molitve čudno in prečudno moč. Ravno zato nam pa tudi sv. Jakob tako lepo prigovarja, rekoč: „Je kdo žalosten med vami, naj moli.“

Dobra molitev nam daje med drugimi duhovnimi dobrotami tudi še:

c) Serčnost v skušnjavah. Žalostni časi so bili časi Turške sile, o katerih je neusmiljeni Turk zdaj tu zdaj tam ropnil v našo ljubo domovino, palil našim dedom sela in vasi, jim ropal blago in premoženje, ljudi pobijal in moril. Res so se sicer naši junaški prednamci marsikterikrat terdo vstavljali kerviželjnim divjakom, ter s hudo iztirali Turke iz naše domače dežele nazaj v njihove kraje, ali kmalu se spet pridervi črez mejo njih ropazeljna druhal, in z vsakim novim prihodom novo silo dela našim dedom. Turškega trinoštva hudi časi só nam prejenjali. Obnemogli Turk nam sile več ne dela. Imamo pa druge sovražnike, ki nam silo delajo. Ne zalezujejo nam sicer tolikanj časnega blaga in časnega življenja, tem hujski pa nam strežejo po naši večni sreči in našem večnem zveličanju. Svet, satan in naše lastno hudo nagnjenje v enomer prežé na našo dušo, da bi jo zajeli v svoje mreže in pogubili. Narejajo nam mnogo in premnogokrat neznane skušnjave in hudo vojsko. Bog v nebesih to vojsko nad nas dopušča iz premodrega namena, da nam je dana priložnost privojskovati si viteški venec večnega življenja, prislužiti si častito krono večnega

zveličanja. — Oboroženemu sovražniku se pa brez orožja braniti ne moremo. Tudi zoper dušne sovražnike orožja potrebujemo. Najboljše in najizdatniše orožje zoper naše dušne sovražnike pa je molitev. Molitev je trobenta, s katero v strah in beg pripravimo hudoga duha. Molitev je škit, s katerim od sebe odbijamo vse zapeljevanje hudobnega sveta. Molitev je meč, s katerim premagujemo svoje lastno hudo nagnjenje in grešno poželjenje. — Kedar so se Izraeljci bojevali zoper sovražne Amalečane, je Mojzes na hribu vzdigoval proti nebu svoje roke prosviši srečne zmage svojemu ljudstvu. In da mu roki niste omagale, sta mu jih Aron in Hur podpirala od obeh strani, dokler ni bil Amalek premagan. (II. Mojz. 17, 12. 13.) Povzdigujmo tudi mi proti nebu svoje roke in svoje serce, kedar nam peklenski Amalek silo dela in nas v greh naganja, da s pomočjo gnade božje tega svojega peklenškega sovražnika ravno tako serčno in srečno premagamo, kakor so Izraeljci premagali svojega pozemeljskega sovražnika.

Slavni Juda Makabej se je vojskoval z mogočnimi poglavarji in zapriseženimi sovražniki Judejskega naroda. Ali pa tudi veste, s kakošnim orožjem se je bojeval, ter premagal tolikanj strahovito sovražno vojsko? Res je sicer, da je Juda s svojimi junaki v roke vzel navadno vojaško orožje; najkrepkejše in najmočnejše orožje pa mu je le vendar bila molitev. Z molitvejo si je posvetil svoje bojno orožje, z molitvejo je zmagal sovražnike. (I. Mak. 3, in 4.) Molitve, tega močnega orožja, se deržimo tudi mi, kedar nas zalezuje svet in nas v greh naganjajo hudobni ljudje, in kakor Juda Makabej bomo zmagali tudi mi svoje sovražnike. — Pobožnemu cesarju Leopoldu so veliko silo delali neusmiljeni Turki. Malo je manjkalo, da mu niso zajeli in vzeli Beča (Dunaja), glavnega mesta Avstrijskega cesarstva. Hrabro so Turško silo od sebe odbijali junaški Avstrijanci. Ali bolj ko vsa njih hrabrost jim je do slavne zmage pomagala molitev cesarjeva in njegovih podložnih. Vojaki sami so se mnogokrat pogovarjali med seboj, ter rekli: „Naš cesar s svojim rožnikrancem več opravi, kakor mi s svojimi puškami!“ Sveti rožnikranc vzemi v roke, in moli tudi ti, ljubi kristjan! kedar se tvoje hudo nagnjenje vzdiguje zoper tebe, in te premagati želi! Molitev ti bo pomagala do slavne zmage kakor je pomagal sveti rožnikranc pobožnemu Leopoldu.

Glejte, ljubi poslušavci! kako velike dobrote si sprosimo z molitvejo za svojo dušo. Pa tudi tiste dobrote, ktere si za svoje telo dobivamo po dobro opravljeni molitvi, so neizrečeno velike.

2. Dobra molitev namreč nam daje:

a) živež in hrano. Oče nebeški živi ptice pod nebom, nahrunga ribe po vodah; priskerbuje živež velikanskemu slonu po vročih deželah, po katerih solnce pripeka, da pesek pod nogami gori, pa preživlja tudi malega červiča, ki se zvija v prahu pred nami. Sosebno lepo pa Bog za človeka skerbi, svojega ljubljenea na zemlji. Človeku v

živež in hrano so namenjene različne ptice, ribe in živali, ki lazijo in se gibljejo po zemlji in leto za letom mu zemlja rodi in donaša svoj sad, ter prehranja in preživlja ne le samo tistih, ki jo trudoma in s potom na obrazu obdelujejo, ampak tudi vse druge stanove, ki se ne vkvarjajo s kmetovanjem. Vsako leto nam ljubi Bog toliko da, daje bi vsi ljudje pošteno shajali, ko bi po božji volji ravnali, ter zmerno in trezno vživali božje dari, in s tem, kar eni v obilo imajo, pomagali drugim, katerim clo potrebnega primanjkuje. To je pač res neizrečeno velika dobrota božja, da Bog tolikanj lepo skerbi za nas, svoje ljubljene otroke na zemlji. Sveta cerkev pa pripisuje vse to verni molitvi svojih otrok, ki celo leto po njenem napeljevanju molijo in prosijo: „Da sad zemlje daš in ohraniš — prosimo te, usliši nas!“ sosebnno pa to storé naslednji križevi teden, o katerem hodimo za križem s paroma od cerkve do cerkve v slovesnem obhodu, ter molimo ali prepevamo litanije vseh svetnikov in druge molitve, da bi nam ljubi Bog v teh za tolikanj nevarnih časih ovaroval setev in žetev in zdrave ohranil vinske gorice. Bodi vam toraj tudi od te strani molitev lepo priporočena. Ko je bila v Kanaanski deželi lakota postala zavoljo slabih letinj, je stari očak Jakob zaupljivo klical v Boga, da bi pomagal njemu in njegovim enajstim sinom z drugo družinjo vred, in po tem je poslal svoje sinove zernja kupovat v Egipt. Bog je uslišal verno molitev Jakobovo. Sinovi Jakobovi najdejo v Egiptu svojega brata Jožefa, kateri jih z vsem potrebnim preskerbi, in očeta in brate k sebi vzame v Egipt, da jim v hudem času sedemletne lakote ničesa ne primanjkuje. Kedar tudi nam žuga lakota zavoljo prevelike suše ali preobilne moče ali se nam bliža huda ura, koja nam žuga pokončati ves naš trud po polju in po vinogradih, povzdignimo po Jakobovo zaupljivo k Bogu svoje serce, ter molimo: „Od kuge, lakote in vojske — reši nas, o Gospod! — Od treska in hudega vremena — reši nas, o Gospod!“ — Zdihoval je svoje dni Danijelj v levnjaku, ter molil k Bogu, in Bog pošlje svojega angelja do Habakuka, kateri je južinjo nesel ženjicam na polje. In angelj Habakuka zgrabi ter zanese v daljni Babilon pred levnjak, da Danielja nahrani s hrano ženjicam namenjeno. Kedar tudi zmed nas enega ali drugega hudo ima, in mu vsi njegovi pridnosti vkljub primanjkuje potrebnega živeža, naj tudi on po Danijeljevo k Bogu zdihuje, in z Jezusovo besedo moli in prosi rekoč: „Oče naš, kateri si v nebesih! — Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“

Dobra molitev nam na dalje preskerbi:

b) Opravo ali obleko. Dokler je človek nedolžno živel v paradizu, mu obleke treba ni bilo. Človek je bil terdnega zdravja, in bolj k dobremu nagnjen kakor k hudemu, in hudo poželjenje mu ni delalo nobenih skušnjav. Ni mu bilo toraj treba z obleko varovati si zdravje; ni mu bilo treba z obleko od sebe in drugih odbijati hudih želj. Od kar pa sta Adam in Eva grešila, je člo-

veškemu rodu obleka potrebna postala. To sta prva dva človeka kar hitro spoznala ter si po storjenem grehu iz smokvenega listja narejala obleko, dokler ju Bog ni podučil, oblačiti se v živalske kože. Kakor pa je Oče nebeški že našim prvim staršem poskerbel obleko, tudi nas preskerbuje z obleko in opravo, če se od ene strani sami za-njo trudimo, od druge strani pa njega za-njo prosimo. Zemlja in živali nam po božji volji donasajo potrebne obleke . . . Le delajmo za-njo in pridno molimo!

Dobra molitev nam med drugim tudi še da

c) Zdravje. Pobožni kralj Ezekija je zbolel za smert. Prerok Izaija v božjem imenu napove kralju, da bo umerl. Ezekija pa se zateče v molitev, ter si sprosi podaljšanje življenja za 15 let. (IV. Kralj. 20.) In naš Zveličar, dokler se je vidno sprehajal po zemlji, oj koliko bolnikov je čudoma ozdravil, ki so ga prosili. Dajal je gluhim posluh, slepim pogled, mutastim govorni jezik, kruljevim in mertudnim zdrave ude in gobove je očiščeval. Tudi nam za-more ljubi Bog spet zdravje dati, kedar nam ga spodjeda in spodkopava ali ta ali una bolezen, če ga zdravja prosimo. Zaupljivo se toraj k njemu obračajmo, ter pri njem zdravja iščimo, kedar zdravja pogrešamo, in nam bolezen razdeva naše revno telo. Oče nebeški nam bo dal, da spet ozdravimo, ako je telesno zdravje naši duši v zveličanje. Ako bi pa telesno zdravje naši duši ne zaleglo v zveličanje, nam bo pa Bog gnado dal, voljno prenašati bolezen in bolečine, ter si z vdano poterpežljivostjo služiti večno srečo v nebesih.

Sklep.

Dobrotljivi Bog je dal slehernemu kerščanskemu človeku dva posebna varha in pomočnika. Enega, ter angeljvarha, mu je odkazal kar o njegovem rojstvu; drugega, ter njegovega patrona, mu je dal pri svetem kerstu. Zraven teh dveh skerbnih varhov in pomočnikov pa ima še posebno varhinjo in pomočnico v vseh okoljščinah življenja, in ta je verna, pobožna molitev. Ž njo si sprosimo vse, kar potrebujemo za dušo in telo . . . O nikar toraj te svoje mile pomočnice nikdar od sebe ne odpravljajmo, temveč se je vsigdar terdno in zvesto deržimo. Ona nam bo življenje slajšala, smert polajšala in nam nebeška vrata odperla. Amen.

Pridiga za god vnebohoda Jezusa Kristusa.

(Cerkev podoba sv. nebes; gov. J. A.)

„In ko so ga gledali v nebo iti, glej dva moža sta stala pri njih v belih oblačilih in sta rekla: Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo!“

(Apost. djanje 1, 11.)

V v o d.

Vsi prazniki katoljske cerkve so tako lepi in veseli — pa vendar še vsak nekaj posebnega ima. Danešnji praznik Kristusovega vnebohoda, oh kako ljubeznjiv in tolažljiv je za nas! Danešnji dan je šel Jezus v nebesa, je prvi odperl nebeške vrata, nam je pot pokazal in tam pri Očetu prostor pripravil. — Ali ne bomo danes tudi mi za njim pogledali v nebesa, kakor aposteljni, ali se nam nič ne toži po srečni naši domovini? Ja, preljubi, eno hrepenenje imamo v svojem sercu, nekaj nam pravi, da tukaj ni ostati, vleče nas preč s te solzne doline v boljši kraj, kjer ni solz, ne terpljenja, ne smerti, — toži se nam po nebesih.

Ali samo želje nas ne bodo spravile v nebesa, samo gledati v nebesa, delati pa ne, to nas ne bo spravilo v nebesa. — Kaj stojite in gledate v nebo, vi možje Galilejski! To še ni zadosti. Hočete gori priti, morate tudi delati za nebesa. Nebesa so lepe in jih je treba tudi zaslužiti! Vsak bi rad gori prišel ali delati za nebesa noče vsak: Hočeš iti v življenje, v nebesa, spolnuj zapovedi! — ali z drugimi besedami: Kdor se greha skerbno varuje ali storjenega hitro obžaluje in se očiščuje, tisti se pripravlja za nebesa. — Tedaj pobožno življenje je najboljšo znamenje, da bo tisti prišel v nebesa, kakor velja tudi pregrešno življenje za gotovo znamenje, da tak ni za nebesa. Pa od tega danes ne bom govoril. — Še eno znamenje je, na katerem se pozna, kdo želi priti v nebesa. In kaj menite, kakošno je to. Jes pravim:

Kdor veselje do cerkve in božje službe ima, cerkev rad obiskuje, bo skorgotovo tudi enkrat v nebesih stanoval; zakaj

Cerkev je podoba sv. nebes. Poslušajte!

O s n o v a.

Na zemlji ni nebes! Če je pa le kje na zemlji kakošen kraj nebesom podoben — tako je edino le cerkev. In res, ljubi moji, cerkev je majhna, slaba podoba sv. nebes. — Zakaj?

1. Tukaj v cerkvi imamo pravega živega Boga, ravno tistega, kterega tam gledali bomo; le s tem razločkom, da ga tukaj v svetem rešnjem Telesu gledamo pod podobo kruha, tam pa ga bomo gledali od obličja do obličja. S sedajnimi očmi bi ga ne mogli gledati, njegov svit, njegova glorijska je za naše oči in serce prevelika; zatorej je izvolil beli kruh.

2. Tukaj v cerkvi mi govorimo z Bogom in Bog z nami, to se bo posebno v nebesih godilo. Kedar tukaj molimo, z Bogom govorimo; kedar nas dobre sv. misli obhajajo, kedar se nam beseda božja oznanuje, takrat govori Bog z nami!

3. V nebesih so angelji in izvoljeni božji, Marija in vsi svetniki. Tudi tukaj v cerkvi te prijetlje dobimo; angelji oltar obdajajo, če tudi nevidno; Marijo in svetnike pa gledamo vsaj v podobah, tam jih bomo videli zares.

4. V nebesih bodo sploh le prijetli skupaj in dobri ljudje — tukaj v cerkev pridejo sicer tudi hudobni, pa vendar vsaj tukaj večidelj mir dajo; se ve, da se tudi zgodi, da tudi tukaj nekteri miru ne dajo. V prvih časih pa so smeli samo pobožni, sveti v cerkvi biti; grešniki ostati so morali zunaj.

5. V nebesih angelji in svetniki Bogu vedno čast in hvalo pojó — tudi tukaj se razlegajo sv. pesmi Bogu na čast.

6. V nebesih bo vse terpljenje pozabljeno — vse težave in britkosti — in zopet ga ni na zemlji kraja, kjer bi človek ložej pozabil časne skerbi in nadloge, kakor v cerkvi.

7. V nebesih bodo leta in tavitenti let hitro minuli. Zopet ni na zemlji nikjer tacega kraja, kjer bi čas hitrejši minil kakor v cerkvi.

8. Jed in pijača je v nebesih vživanje živega Boga — ravno ta jed se tudi tukaj vernim deli.

9. Nedolžni so v nebesih prvi zraven jagnjeta, otroci najbližej oltarja.

10. Starašine in živali pred sedežem, duhovni pri altarju.

Sedaj pa povejte, preljubi, ali ni res cerkev vsaj majhna, slaba podoba sv. nebes? Ali tedaj nimamo prav, če cerkev bolj ko moremo ozaljšamo, da nas toliko bolj na nebesa opominja. — Ja zares, cerkev je najljubše veselje pobožnega kristjana. — Zato jes pravim:

Kdor rad v cerkev hodi k božji službi, kdor v cerkev prihiti, da se le toliko more od doma odtergati, tisti bo tudi skoro v nebesa prišel, in po pravici! Saj ravno s tem kaže, kako rad bi bil pri Jezusu, pri Mariji, ker k njim prihiti, kolikorkrat le more. Kdor z veseljem, rad in pogosto v cerkev hiti, si upam reči, da je v gnadi božji, da vsaj velicij grehov nima na sebi, zakaj grešniku v velikih grehih cerkev ne diši, in če pride, le bolj iz drugih namenov pride. — Zato pa tudi rečem:

Kdor ne mara za cerkev, bo težko prišel v nebesa — bi lahko šel, pa noče!

Komur je v cerkvi dolg čas, se mu zdeha, ne moli, ampak okoli sebe gleda, ali clo iz cerkve vun pomedu, tak skoro gotovo ne bo prišel v nebesa. — Saj ravno s svojim obnašanjem kaže, da za Boga ne mara. V nebesih bodo — vsaj tako jes mislim — po-božni pripovedovali čudna dela in pota božja; aposteljni oznanjevanje sv. evangelija, kterega so razširili po celem svetu; grešniki svoje spreobnjenje — taki pa bi se tam naveličali, bi hotli iti iz nebes, kakor tukaj navado imajo iti od pridige — toraj ne bo nič!

Sklep.

Ker je obiskovanje cerkve skoro gotovo znamenje zveličanja — je to poglaviten uzrok, da je v sv. letu zapovedano cerkve obiskovati — da bi se nam tako cerkev še bolj priljubila, da bi v cerkvi zmiraj večje hrepenenje do nebes dobili in tudi iz tega namena zmiraj bolj prav živeli.

Ako ti moj kristjan nimaš veselja do cerkve, ako se je braniš, božjo službo po nepotrebnem izpuščaš, navadno in veliko mudiš, se v cerkvi gerdo zaderžiš in dolgočasiš, še clo od cerkve proč hodiš, imaš slabo znamenje zapisano na čelu, skor gotovo ne boš nebes dosegel. — Ne maraš tukaj za cerkev, tudi v nebesih za te marali ne bodo.

Kdor pa veselje ima do cerkve, rad prileti, kolikorkrat le more, se rad tukaj mudi, se mu po cerkvi toži, večkrat na cerkev misli — o to je dobro znamenje, tak bo skor gotovo enkrat v nebesih stanoval, kamur nam je današnji dan Gospod naprej šel. Amen.

Pridiga za VI. povelikonočno nedeljo.

(Veselje hudobnih — žalost pravičnih; gov. E. S.)

„Iz shodnic vas bojo devali; ura clo pride, da bo vsak, kteri vas umori, menil, da Bogu službo stori.“ (Jan. 16, 2.)

V o d.

Na tem svetu se je dogodila že marsiktera krivica, in marsikterokrat že je bogatin stiskal ubožčka, hudobnež zatiral pravičnega. Porock tega so nam učenci Gospodovi. Na tanjko se je spolnilo, kar jim je Kristus prerokoval, ter rekel: „Iz shodnic vas bodo devali“ Na povelje Jezusovo so se po prihodu sv. Duha razšli po vsem svetu, oznanovat ljudem Kristusove zveličanske nauke,

jim kazat v nebesa pravo pot. — Pa kakošno plačilo so imeli zato? Nehvaležni ljudje so jih pahali iz med svoje družbe, jih preganjali, zapirali v ječe, jih mučili in morili, in tega svojega kervavega dela so se še clo veselili. — Res se je spolnilo, kar je napovedoval Kristus rekoč: „Vi bote žalovali in jokali, svet pa se bo veselil“. — Kar pa se je nad aposteljni godilo, godi se tudi še danes dni marsikterokrat nad pravičnimi: Pravični žalujejo, hudobneži pa se veseló. — Kaj takega videti žali poštenega človeka, in marsikterega bi utegnilo motiti in pripraviti na misel, da Bog nič ne skerbi za svoje služabnike. — Taka misel pa je nevarna misel, in da se nemu ali drugemu v glavi ne vseli, govoril bom danes:

1. od veselja hudobnežev, in
2. od žalosti pravičnih.

Iz tega bote spoznali, da so hudobneži vsemu svojemu veselju vkljub vendar le omilovanja vredni, in da pravični vsi svoji žalosti vkljub vendarle niso tako nesrečni, kakor bi kdo mislil kar na prvi pogled; poslušajte!

I. del.

Kakošna pa je sreča, kakošno je veselje hudobnežev? Odgovorim: Hudobneži imajo svoje veselje, imajo pa tudi svoje terpljenje, in clo njih veselje se jim nazadnje spreverže v terpljenje.

a) Hudobneži imajo svoje veselje. Tega ne moremo tajiti. Vsi v ta svet zamaknjeni iščejo tedaj tudi le posvetnega veselja in ga marsikterokrat tudi najdejo, če tudi ne vselej po pravičnih potih. — Marsikterega hudobneža vidimo vživati posvetno čast, posvetno blago, posvetno veselje; vse ima, karkoli le poželjuje njegovo serce! — Herod je bil hudobnež, da malo takih, pri vsem tem pa se je le vendar lesketala kraljeva krona na njegovi glavi, in tudi posvetnega blaga in veselja mu manjkalo ni. — Resnično je tedaj, da imajo hudobneži svoje veselje; toda najboljšega veselja pa le vendar nimajo; njih veselje ni stanovitno, nima obstanka, in kar jih morda danes veseli, se jim jutro že spet zameri; in vse veselje, ktereга vživajo, ni vstanu zabraniti terpljenja, ktero jih zadeva; zakaj:

b) Hudobneži imajo tudi svoje terpljenje. Tu ne govorim od terpljenja, kakoršno je nerazvezljivo sklenjeno z našim sedajnim življenjem, in zadeva pravičnega ravno tako kakor krivičnega: zguba staršev, otrok . . . bolezní . . . ampak bom v misel vsel le neko posebno terpljenje, ktereга le pregreha seboj pripelje. To terpljenje je pekleča vest. In to ni majhno terpljenje. Če se tudi krivičnik veseli svojega blaga pridobljenega po krivičnim potu, vest mu le vendar nepokoj dela ter očituje: „Glej, koliko krivice

si storil; in prekletstvo se derži slehernega vinarja! — Če tudi nečistnik si zverhoma nataka pregrešno veselje, v sred njegovega veselja vendar le neki notranji glas kriči nad njim: „Nedolžne si pripravil ob najdražji zaklad, in jih vergel v sramoto in zaničevanje!“ — Kako veliko je terpljenje pekoče vesti, nam sv. pismo lepo na znanje daje, ker ga primerja z ognjem, ki ne ugasne; s červom, ki ne umerje. — Res je, da marsikteri grešnik išče oglušiti svojo vest, toda zastonj! Vest si ne da vzeti svoje pravice, in tem hujši peče in očituje, tem dalj ko je bila prisiljena molčati.

Neskončno sveti in pravični Bog ima le nad dobrim svoje dopadanje, vse hudo pa sovraži. Kako grenka pa mora biti krivičniku misel: „Bog me ne ljubi, temveč sovraži.“ In ta misel mu vsako terpljenje, ki ga zadene, še hujše opelini. — Pravični kristjan v terpljenju lahko zaupljivo kviško pogleda in se tolaži: „Po nedolžnem terpim, in Bog mi bo vse to terpljenje obilno poplačal!“ — hudobnež pa mora v terpljenju očitovati samemu sebi: „Zdaj se moram pokoriti za svojo krivico!“ — Po tem takem mu sleherno terpljenje dvakrat hujše dé.

Vidite, da imajo hudobneži pri vsem svojem veselju tudi svoje terpljenje.

c) Nazadnje pa se jim tudi še njih veselje preverže v terpljenje. Greh veliko obeta, da pa malo. Kako naglo se preverže veselje grešnikovo. Judje so se veselili o preganjanju kristjanov, ali kako kratko je bilo njih veselje. Prihru-meli so Rimljani nad nje kot serdite zveri, so jih podavili na tisuče, jim poderli mesto in tempelj, in pognali po svetu tiste, ki so še ostali. Kdor pregreho seje, bo terpljenje žel. Tako je bilo in bo še posihmalo. — Marsikteri si je bil močno opomogel po krivičnem potu, se veselil krivičnega mamona; zdaj pa v revščini zdihuje. Dokler ljudje krivici na sled niso prišli, so mu pomagali k premoženju; kakor hitro pa je na dan prišla njegova krivica, so ga popustili, in je obožal. — Marsikteri je ponidoma tratil božje dari, in mora zdaj pomanjkanje terpeti. Veselil se je poprej, bil židane volje; zdaj pa terpi in žaluje. — Marsikteri je vžival poprej pregrešno veselje; in zdaj ječi v silnih bolečinah, v ktere ga je spravilo razuzdano življenje.

Pa če bi grešnik tudi ves čas sedanjega življenja vžival grešno veselje, se mu bo le vendar gotovo na unem svetu veselje spreverglo v terpljenje, in scer večno terpljenje.

Poglejte! taka le je sreča hudobnežev; imajo scer svoje veselje, pa imajo tudi svoje terpljenje, in clo njih veselje se jim preverže v terpljenje. Obrnimo pa se zdaj na drugo stran našega govorjenja.

II. del.

Pravični imajo svojo žalost, imajo pa tudi svoje veselje, pa tudi njih žalost se jim bo spremenila v veselje.

a) Pravični imajo svojo žalost. Ozrimo se na učence Gospodove in na prve oznanovavce sv. vere. Šli so med svet, pravo srečo in večno življenje ponujat ljudem. Pa je bilo le veliko ljudi, kateri niso marali za vse to, in so jih še clo preganjali in morili. O kako jih je moralo pač serce boleti, videti da ljudje vsi v posvetne sladnosti zatopljeni od sebe odbijajo, kar je v njih blagor in zveličanje. Tem bolj jih je serce bolelo, ker so pravo ljubezen do bližnjega imeli, ter vsem dobro želeli. — Ravno tako imajo še dandanešnji pravični svojo žalost, za katero nič ne vedó posvetni ljudje. Najpoprej žalujejo sami nad seboj, in nad svojo slabostjo v dobrem. Oni dobro vedo, po čemu so na svetu, in da morajo popolnoma biti, kakor je njih Oče v nebesih. Kolikorkrat pa pregledujejo svoj dušni stan, prepričajo se, da so še daleč od svojega cilj in konca, in da le počasu napredujejo v kerščanski popolnosti. Njih duh je scer voljen, pa meso je slabo. Oni molijo in čujejo, pa pri vsem tem se le vendar še tu ali tam spodtaknejo. In ravno to jih napolnuje z žalostjo, ker vidijo, da njih čednost je še tako nepopolnoma, njih serce še tako nestanovitno. — Nadalje žalujejo pravični tudi zavoljo drugih, kateri tako lahkomisljeno in prešerno žalijo Boga. — Tudi to jih lahko žali, da jih posvetni ljudje žalijo, zaničujejo, zasramujejo! — Ravno tako jih zadeva tudi drugo terpljenje, katero je nerazvezljivo sklenjeno s človeškim sedajnim življenjem; tudi oni jokajo na grobu svojih ljubljenih znancev, morajo prebiti marsikako bolezen, prestati marsikako uimo in škodo, preterpeti marsikako pomanjkanje. Vidite, da tudi pravičnim tukaj solnce zmerom prijazno ne sije, in da je tudi njih pot pogosto s ternjem nasut. Neskončno modri Bog ve, da zgol sreča človeku le rajši v pogubljenje zaleže kot v zveličanje; ravno zato tudi svojim zvestim služabnikom pošilja terpljenje.

b) Toda pravični imajo tudi svoje veselje. Tem popolniši ko je človek, tembolj je miren in zadovoljen sam seboj. Tem bližej nebes — tem bližej nebeškega veselja! Pravični imajo veselje mirne vesti, kar je zares neizrečeno veliko veselje. Tudi nebeški prebivavci vživajo to veselje. — Kdor ima tedaj mirno vest, že na tem svetu vživa nekoliko veselja nebeškega! Svetniki vživajo tudi veselje božje ljubezni. In pravični kristjan na zemlji se tudi lahko tolaži: „Ti o Bog! si moj oče, ki me ljubiš. Ti scer spoznaš moje slabosti in pomanjkljivosti, pa tudi veš, da te ne žalim vedoma; ti mi vidiš v serce, in veš, da je tebi vdano, in da za te gori; zato pa tudi vem, da mi boš vse, karkoli pride nad me, obrnil v moje zveličanje!“ Tudi od te strani okuša pra-

vični kristjan nekoliko nebeškega veselja! Pa tudi še marsiktero drugo pozemeljsko veselje mu pride v del, postavim: spoštovanje in zaupanje poštenih ljudi —, lepota stvarjenja . . . sveto branje in petje . . . — Živela je svoje dni ženska, ktera je bila bolna 60 let, in clo nad 50 let še clo iz postelje ni mogla. Neki pes je bil kriv nje bolezn. Ko je še majhna bila, in je ravno iz šole prišla, se pes va-njo zakadi in laja nad njo. Tako silno se prestraši, da pri tej priči hudo oboli, ter neznano bolezen dobi. Včasih jo je metalo tako hudo, da so clo terdni možje dosti opraviti imeli jo vzderžati v postelji. 50 let je živela od same miloščine. Na bolniški postelji je dorastla, na bolniški postelji se postarala. 69 let je bila stara, ko je umerla, in nikdar nič ni pogodernjala, nikdar se ne pritožila nad svojim terpljenjem. Edino to jo je včasih žalilo, da delati ni mogla, in da je morala živeti le od dobrote drugih ljudi. In vendar je tolikemu terpljenju vkljub imela še svoje veselje. In kaj pravite, kakošno veselje? Zbirala je otročiče okrog sebe, sosebno šolarčke, in ti so jej mogli pripovedovati, kaj so gospod katehet učili v šoli. Po takem potu se je učila kerščanskega nauka. To je bilo nje veselje, nje tolažba. Razveseljevala se je tudi z molitvjo. Sosebno rada je molila sv. rožnikranc, ker brati ni znala!

Ne daleč od tega dekleta je živela družina nekega tkavca. Tudi v to hišo se je nesreča vselila z vso silo. Skor leto in dan niso imeli drugega vžitka razun krompirja. Lakota je bila tedaj perva nadloga v tej hiši, v kateri je živel oče, mati, stari oče in sedmero otrok. Zraven pritisne še bolezen. Žena je ležala bolna, ter mertvoudna celih 14 let. Roke in noge jej je skerčila bolezen, da jo še prevzdigniti niso mogli z lepo, ker je terpela neznane bolečine. Njej nasproti je sedel nje oče, slep že 15 let. To so bile velike težave v hiši. Prigodi se pa, da so enkrat gospod kaplan obhajali ženo in nje slepega očeta za velikonoč. Niso se zamogli zadosti načuditi, kako vdani v sv. božjo voljo da so bili ti ljudje! Ko so hotli tolažiti bolno ženo, jih je zavernila vsa vesela: „Oh ljubi častitljivi gospod! jes rada prenašam svoje terpljenje, dokler je volja božja. Le to gnado naj mi dodeli Gospod Bog, da v slabe misli (bogokletne) ne privolim, ktere me večkrat nadležujejo. Nikar ne mislite, da sem nepoterpežljiva!“ In ko gospod kaplan slepega očeta Jurja tolažijo rekoč: „Ljubi oče! le potolaženi bodite, morda se bo Gospod kmalu oglasil, ter vas poklical v boljše življenje, da bi vam odperl oči za prelepo nebeško veselje!“ — je starček odgovoril: „Duhovni oče! kakor je volja božja. Jes nisem nezadovoljen. Moja slepota mi ne dela nobene nadlege. Celih 50 let sem vžival dobroto božjo, da sem smel gledati lepoto stvarjenja. Zdaj že smem oči zatisniti. Že iz glave vem, kakošna da je vsaka reč. Nekoliko dni na to, ravno na veliko nedeljo, pa srečajo gospod kaplan očeta tiste revne družine, ter moža bolne žene in zeta slepega Jurja, ter ga nagovoré rekoč: „No, kaj pa vaša žena in slepi

oče?" — „Je še vse pri starem,“ zaverne mož. „Le poterpite,“ tolažijo ga gospod kaplan, „ter se vdajte v voljo božjo. Morda Gospod kmalo pride, in vzame vam in vaši ženi težki križ z rame.“ Mož pa se prestraši in se brani rekoč: „O kaj še, gospod oče! le tega naj mi nikar ne stori Gospod Bog. To bi mi bila velika nesreča. Moja žena namreč tudi na postelji prav pridno gospodinji. Noben vinar se ne sme nikamur djati, da bi ona za-nj ne vedela, otroke pa tako lepo redi, da je le veselje videti. Naka, ona mi umreti ne sme. Stari oče pa so zmerom dobre volje, in molijo in prepevajo, da je vesela vsa hiša. Poglejte, tolike nadloge, in vendar zadovoljnost in veselje. Da, res je, da ima pravični svoje veselje, in to ne minljivo, temveč stanovitno veselje, katero človeka tembolj osrečuje, tem dalj ko ga vživa.

c) Memo tega se mu pa na zadnje tudi še žalost, katero ima, spremeni v veselje. To vidimo nad učenci Gospodovimi. Veliko so terpeli na svetu — preganjanje, martre, smert: — pa njih žalost se je spremenila v veselje. Spolnilo se je nad njimi, kar obeta Kristus rekoč: „Blagor zavoljo pravice preganjanim, njih je nebeško kraljestvo“. Da, tam gori v nebesih se zdaj veselé in obdajajo sedež božjega veličastva, nevsahljive vence na glavah. In ravno to čaka tudi vseh pravičnih, vseh zvestih služabnikov božjih, njih žalost se jim naposled spremeni v veselje. Ljubi kristjan! ti morda včasih žaluješ, ker si v dobrem še slab, in si še dalje od kerščanske popolnosti. Le serčno naprej v dobrem, in tvoja žalost se bo na zadnje spremenila v veselje; „Blagor lačnim in žejnim pravice; nasiteni bodo,“ pravi namreč Kristus. — Ali pa morda žaluješ, da te zavoljo tvoje gorečnosti v dobrem hudobni svet zaničuje —; le stanoviten ostani, žalost se ti bo v veselje spremenila: „Kdor do konca stanoviten ostane, bo zveličan,“ pravi namreč Gospod. — Ali pa žaluješ, ker si v poprejnih letih Boga zapustil in v greh zašel; — le resnično se poboljšaj in donašaj vreden sad pokore, in tvoja žalost se bo spremenila v veselje: „Blagor žalostnim, potolaženi bodo,“ govori Zveličar. Pravični gredó naproti trikrat veselim nebesom, v katerih jim bodo obrisane iz oči vse njih solze, bo utolaženo vse njih zdihovanje, in bo nad njimi razodeto veličastvo, katero še primerjati ni s sedajnim terpljenjem!

Sklep.

Ljubi moji! sami zdaj sodite, kdo je srečnejši, ali pravični ali krivični? To presoditi ni težko: Zgoda ali del pravičnega je tu in tam najboljša. Veselje krivičnega je kratko, skaljeno, in se mu na zadnje v žalost preverže; veselje pravičnega je čisto, in se mu bo na zadnje zmenjalo z nevsahljivim in večnim veseljem. Če tudi hudobnež tukaj srečo vživa, pravičnega pa tare kaka nadloga,

naj nas to kar nič ne moti; naša zemlja ni kraj popolnega povračila, ampak le kraj poskušnje. Unkraj groba se bo razodelo, da pravični je zares srečen, krivični zares nesrečen. Ravno zato pa tudi Boga prav priserčno prosimo, da nas vodi po poti čednosti in ohrani stanovitne, da po tem potu pridemo v pravi mir in pokoj. Amen.

Pridiga za binkoštno nedeljo.

(Sv. Duh velik dar; gov. O. A. P.)

„Ako me kdo ljubi, bo moje besede sploval, in moj Oče ga bo ljubil, in bomo k njemu prišli in pri njem prebivali.“
(Jan. 14, 23.)

Vvod.

„Prišli bomo k njemu — k večnemu Očetu — in bomo pri njem prebivali.“ To je prekrasno in neskončno plačilo tistih, ki Boga ljubijo in njegove zapovedi natanjko spolnujejo; in tudi Bog sam bo prišel k nam in bo pri nas prebival. Tista pot pa, po kateri zamoremo mi tje k Bogu in Bog k nam priti, je — ljubezen. Ako nimamo ljubezni ne moremo k Bogu in tudi Bog ne k nam. O kako velika milost, kako neizrekljiva sreča za dušo tistega, h kateri pride najviši Gospod! Ta Gospod, nebeški Oče, bo dal takej duši v imenu svojega edinorojenega Sina, sv. Duha; kateri jo bo tolažil, učil in jo vodil po tisti poti, ktera pelje v nebeško domovino. Kličimo toraj s sv. Avguštinom: „Kako velika milost, kako neskončen dar je sv. Duh, kateri je začetnik in studenec vseh dobrih darov!“ Da pa bomo to resnico boljši spoznali, premišljujmo danes:

- I. Kako velik dar je sv. Duh, in
- II. Kaj sv. Duh v nas dela. Sv. Duh bodi z nami!

I. del.

Darovi so ali večji ali manjši. Pa vendar cenimo darove tudi po osebah, od katerih jih prejmljemo. Gotovo je, da dar, ktereга smo prejeli od imenitnega Gospoda, bolj cenimo, kakor dar navadnega človeka. Ako to dobro premišljujmo, spoznali bomo, kako velik in neprecenljiv dar da je sv. Duh. Kdo je viši, kdo častitljivši, kdo mogočniši, kakor je nebeški Oče. O gotovo ga ni ne v nebesih ne na zemlji. In dragi moji! ravno on je tisti Gospod, kateri nam je poslal sv. Duha. Ker Kristus sam pravi: „Tolažnik, sv. Duh, ktereга vam bo Oče poslal.“ In dalje vas prašam: Po-

znate boljšega in večega gospoda, kakor je Jezus Kristus? Gotovo ne. Pa tudi od njega izhaja sv. Duh, kakor nas sam uči, rekoč: „Kedar pa pojdem, poslal vam bom tolažnika“. — Samarijani so visoko cenili vodnjak, ktereга je bil dal skopati očak Jakob; koliko više moramo ceniti mi dar sv. Duha, ker on je neskončni, večni in tretja oseba v presveti Trojici, in ker sta neskončna in večna tudi Oče in Sin, iz katerih izhaja.

Gotovo je neskončni večni Bog človeku dal neprecenljiv dar, ko mu je vstvaril neumerljivo dušo in prosto voljo. Gotovo je vse-mogočni Oče človeku dal velik dar, ko je vse, kar je bilo vstvarjenega, moralo biti človeku pokorno. Neizrečeno večji dar pa nam je dal mili Oče, ko nam je poslal svojega edinorojenega Sina, kateri nas je učil večne resnice, kateri nas je s svojo smertjo na križu odrešil in kateri nam je slednjič zapustil neprecenljive zaklade — sv. zakramente. Pa dragi moji, kaj bi nam vsi ti neskončni in neprecenljivi zakladi pomagali, ako bi pa Bog nam ne bil sv. Duha poslal! „Vsa lepota, katero ima svet, dohaja po svetlobi,“ piše sv. Ambrož. Zastonj bi bil svet in vsa lepota na njem, ko bi pa svetlobe ne bilo; — ravno tako zastonj bilo bi tudi naše vstvarjenje, ako bi nas sv. Duh ne navdajal z višim življenjem. Zastonj bi bilo včlovečenje in odrešenje Sinu božjega, zastonj bili bi tudi sv. zakramentje, ako bi nam sv. Duh zaderževal sad vsega tega. „Kakor nobeden ni bil kristjan pred Kristusom, piše Tertulijan, ravno tako tudi ni nobeden pobožen kristjan pred prejemo sv. Duha.“ Nobeden, že tudi še tako dober in pobožen kristjan ne more nič za zveličanje svoje duše storiti brez pomoči sv. Duha. Gotovo je, da še najmanjše skušnjave brez pomoči sv. Duha premagati ne more. Sv. Tomaž piše: „Duša, katero sveti Duh ne obrosi, je merzla, suha in enaka divji puščavi; ona ne more nič dobrega storiti za večno življenje.“ Kakor hitro pa duša prejme sv. Duha, je razsvitljena, spozna natanjko božje resnice, loči lahko dobro od hudega. Taka duša postane močna in lahko odverne in premaga slednjo skušnjavo in nič je ne zaderžuje hoditi po poti, ktera pelje edino le k Bogu. Z eno besedo, duša razsvitljena od sv. Duha, išče in hrepeni le po dobrem, sovraži pa hudo.

Sv. Duh pa prebiva pri nas, ako smo dobri in pobožni, kakor dober prijatelj. Kristus sam nas to uči, ko pravi, da smo tempelj svetega Duha. In o neizrekljivo veselje! Ta sv. Duh prebiva vedno pri nas po obljubi Kristusovi, ki se glasi: „Oče vam bo poslal tolažnika, kateri bo vedno pri vas ostal.“ Nikoli nas ne bo zapustil, ako ga sami z grehom ne bomo odpravili; zakaj Bog ne pride v naše duše, ko popotnik, ampak ko stanoviten prebivalec. Resnične so besede psalmistove, ko pravi: „Gospod si je Sion, to je pravično dušo, ktera ga ljubi, izvolil v svoje prebivališče; ta je moj mir na večno, tukaj hočem prebivati, zakaj jes sam sem jo izvolil.“ — Kako velika milost, kako neprecenljiv zaklad je to, da nam je

Bog sam obljubil vedno pri nas prebivati, ako mu z hudim življenjem svojih serc zaperli ne bomo! Kako velika tolažba bi bila za bolnika, ako bi mu prav izveden in izurjen zdravnik obljubil, noč in dan pri njem biti in na vso moč skerbeti za njegovo zdravje! Pa kako slaba je ta primera z dušo in sv. Duhom. On nam je poslan od nebeškega Očeta, da bi vedno pri nas bival in posvečeval vsa naša dejanja. O koliko koristi ima naša duša od sv. Duha! On in edino le On jo napeljuje vedno dobro delati, On jo odvrčuje od slabega. — Vse dobrote in milosti, ktere nam dohajajo po sv. Duhu, pa prav očitno povzamemo iz danešnjega praznika, kteri nas uči, da so bili vsi aposteljni, po prejemi sv. Duha spremenjeni.

II. del.

Sv. Duh pa ni samo dragocenjen dar, kterega smo prejeli od Očeta milosti, ampak on tudi v nas dela, to je spremenja iz slabih v dobre. To nam priča sveto pismo stare zaveze, ako beremo o Balaamu, o Gedeonu in o drugih. Savlju je rekel Samuel: „Duh Gospodov bo prišel čez te, in spremenjen boš v družega človeka.“ Ali kaj bi iskali v stari zavezi zgledov, ko je le vse podoba nove zaveze; poglejmo rajši v novo zavezo, kaj je sv. Duh storil v aposteljnih in drugih, ki so ga prejeli.

a) Pervo spremenjenje v aposteljnih po sv. Duhu je bilo: spremenjen je bil njih um; oni niso iskali več modrosti sveta, ampak večno resnico. Sv. Duh je dalje učil aposteljne natanjko spoznavati, kako malenkosten in nečimuren da je ta svet, nasprotno pa kako visoke cene in vrednosti da je neminljivo in večno.

Ko je bil sv. Duh v nje prišel, tudi niso več prašali, kteri med njimi, da bo prvi in najbolj časten, ampak razumeli so sedaj vse. Najbolj so bili srečni, ako so bili zaradi Kristusa preganjani, sovraženi, ali pa če so morali terpeti muke za nebeški sveti nauk. — Kristjani! poglejmo ali smo tudi mi tako srečni, da je prišel sv. Duh v nas; ali je tudi naš um spremenjen? Srečni smo bili prej, ako so nas drugi častili in ljubili. Naše serce je vedno po novi slavi, po novem razveseljevanju hrepenelo. V te nečimurne posvetne reči smo ves čas potratili, kar ga nam je dobri Bog dodelil v spokornost in pripravljanje za boljšo domovino. Edino le časni dobiček in hvala ljudi je bila naša največa skerb, le za to smo se trudili noč in dan. Ali je tedaj naš um zdaj spremenjen? Je zdaj naš resničen sklep, le po nauku sv. evangelja živeti? Ali je naša volja, vedno le čast božjo iskati; je resnica naše volje, le po zveličanju hrepeneti? — O blagor nam, ako smo tako spremenjeni! Toda, ako se ozremo pa malo krog sebe, videli bomo marsikterega, ki je prevzet posvetne nečimurnosti, ki še hlepi po

zginljivi časti, po minljivi slavi. Še nahajamo ljudi, ki se vklanajo „mamonu“; oh serce in um tacih ni še spremenjen.

b) Drugič je sv. Duh spremenil serca aposteljniov, da so bili serčni. Prej so bili maloserčni in bojazljivi; da bi rešili svoje življenje, zbežali so od Jezusa, ko so ga Judje vjeli. Po smerti pa so se zaperli in zaklenili v hišo, ker bali so se Judov. Ko pa je prišel sv. Duh črez nje, se je spremenilo njih strahljivo serce in postalo je po sv. Duhu serčno, hrabro in neoplašeno. Brez strahu so zapustili hišo in so oznanovali ljudstvu Križanega. Peter, ki se je prej bal dekle in zatajil svojega učenika, zdaj očitno govori o njem, očita Judom strašno hudobijo, ki so jo storili z umorom nedolžnega Jezusa. Sv. Gregor piše: „Peter, ki se je bal prej bezedi, veseli se zdaj šib in mučenja.“ Ta nevstrašenost pa velja vsem aposteljniov. Zbežal je od njih strah, niso se bali ne žuganja, ne preganjanja in tudi ne smerti. Z veseljem se darujejo vsaki nevarnosti, še celo grenki smerti.

Kristjanje! ako imamo enako serčnost, stanovitnost v službi božji in v spolnovanju svojih dolžnosti; ako nas ne strah, ne strast od poti čednosti odverniti ne more; ako si prizadevamo po potu terpljenja za Kristusom hoditi; smemo dragi moji upati brez skerbi, da je sv. Duh tudi naša serca spremenil. Ako pa se še bojimo sveta, ako se še časne zgube bojimo in ako se še naše serce trese pred križem pokore, je gotovo znamenje, da sv. Duh serc še ni spremenil, ampak, da kraljuje v našem sercu še duh sveta in duh laži. Vsak naj pregleda svoje serce in naj se prepriča, če še hlepi po svetnem in minljivem, ali pa če je že prišel v va-nj sv. Duh.

c) Tretje spremenjenje, kterega je sv. Duh v aposteljnih storil, je njih govorjenje. O vse drugačno je bilo njih pogovarjanje, ko so bili prejeli sv. Duha! Govorili so med seboj edino le od velikosti, veličastva in čudežev najvišega Gospoda, kar nam sv. pismo na tanjko spričuje. Kerščanska duša! večni Bog ti je dal jezik, da bi ž njim poveličeval, slavil in molil Gospoda svojega Boga; dal ti je jezik, da bi sam sebe tožil pri sv. spovedi, dal ti je jezik, da bi učil in boljšal svojega bližnjega. Ako v resnici svoj jezik v to obračaš, o kako lahko rečeš, sv. Duh prebiva v meni! Ako pa dar jezika v zlo obračaš; namreč, da ž njim preklinjaš, vmazano govoriš ali prepevaš, svojega bližnjega obrekuješ in opravljaš, mu slabe sovete daješ; moram ti reči z žalostnim sercem, v tebi ni sv. Duha, ampak v tebi kraljuje duh teme — satan.

Da pa ne pride sv. Duh v nas, krive so mnogotere overe. Perva je ta, ker ne očistimo svojih serc. Sv. Duh je samo tistim obljubljen, kteri božje zapovedi in dolžnosti svojega stanu natanjko spolnujejo. Koliko jih pa to stori? Res je, da morebiti danes to ali uno zapoved ali dolžnost spolnimo, pa žalibog jutri jo že dvakrat prelomimo. Danes obžaljujemo eno ali drugo pregreho, pa jutre že zopet grešimo. Danes darujemo Bogu, jutri služimo že

satanu. Kjer je taka nestanovitnost, tamkej sv. Duh gotovo prebival ne bo. Sv. Duh se mala v podobi goloba, ker golob je čista in snažna živalica. O času vesoljnega potopa je izpustil Noe goloba iz barke, da bi vedel, kakošna da je zemlja. A golob se kmalo verne nazaj, ker zemlja je bila polna blata in smerdljivih ostankov. O koliko serc odžene sv. Duha, ker so napolnjena z blatom in smradom pregreh! O prašaj danes sam sebe kristjan, ako ni tudi tvoje serce omadeževano s hudobijami in pregrehami; zakaj to so vzroki, da ne pride k tebi sv. Duh.

Druga overa je, da premalo in pomanjkljivo molimo. On ne pride k nam, ker ne prosimo ponižno in stanovitno nebeškega Očeta, da bi ga nam poslal. Aposteljni in učenci Jezusovi so vedeli in bili so zagotovljeni, da bo prišel sv. Duh črez nje, in vendar so molili in prosili noč in dan, dokler ga niso prejeli. Kakor popotnik ne more v hišo, ako so vrata zaklenjena, ravno tako tudi sv. Duh ne pride v serce tistih, kateri ga ne prosijo, marveč mu še clo zapirajo svoja serca.

Sklep.

Zatoraj ljubi moji! očistimo najpervo naša serca in molimo in prosimo našega ljubega Jezusa, da bi ga on tudi nam sprosil od nebeškega Očeta, kakor nekdej zbranim aposteljnem, da bo tudi črez nas razlil svoje svete darove. Amen.

Pridiga za binkoštni pondeljek.

(Sv. Duh ljubi vse pobožne duše; gov. O. A. P.)

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina.“ (Jan. 3, 16.)

Vvod.

Ena je reč na svetu, za katero se vse trudi; po kateri zdihuje revež in bogatin. Ta reč je, da hrepenimo, dobiti vedno večo veljavo med ljudmi. Ta strast je kriva, da se pravica večkrat v krivico spremeni. Ona stori iz ljubezni sovraštvo, iz usmiljenja neusmiljenost. O to je tista strast, ktera je mnogokrat kriva, da se povzdignejo hudobni in nevredni, pravični in dobri pa se pozabijo. Najhujša pa je strast zato, ker toliko neumerljivih duš na večno pogubi. Ah človeška veljava pred tem svetom! Kaj je neki? Ali vendar njej mora odjenjati pravica, ljubezen in resnica. Zaradi pozemeljske visokosti pozabimo svojih dolžnost, ne mislimo na blagor

svoje duše, ne skerbimo, da bi enkrat srečno dospeli gori, kjer prebiva ljubi Oče. Za ljubo kateremu človeku ne maramo prošelj dobrega očeta in ne ganejo nas solze skerbne matere. Zastonj se trudi nas podučevati in svariti naš najboljši prijatelj, zastonj je opominovanje spovednikovo. V tacih okoljščinah gospodari čez nas le slepa strast, ktera se vedno trudi nas v svoje zanjke vjeti. O koliko jih je že zavoljo te strasti — človeške veljave, zapravilo za večno svojo neumerjočo dušo! Koliko pa jih je ravno ta strast tudi v časnem življenju nesrečnih storila! — Vse drugače pa sodi vsemogočni neskončni Bog; pred njim človeška veljava in imenitnost sama na sebi ni nič. Modri govori: „Naš Bog ljubi vse duše enako.“ Saj nas je vse eden in ravno tisti Bog vstvaril, eden in tisti za nas pretil svojo presveto kri. Plemenitaš ali revež, bogatin ali siromak, to je pri Bogu vse eno. Lepota pri njem nima predstva in tudi slabo ali gerdo telo nič ne škoduje. Bog ljubi le duše dobre in pobožne. In če ljubi to bolj, kot uno, je vzrok ta, da je ta pobožnejša kot una. O kako velika tolažba za nas: „Bog me ljubi kakor druge, on ljubi vse enako“; zakaj sv. Duh ljubi:

I. vse duše, ktere hočejo od njega ljubljene biti, in

II. nobene duše ne loči od te ljubezni. Pripravite se!

I. del.

Sv. Duh ljubi vse duše enako. Pri njem ni razločka niti med družinami, niti med stanovi, niti med narodi. — Večkrat nastane prepir in sovraštvo v družinah med brati in sestrami, ta prepir pa je ali iz nevoščljivosti njih samih, dostikrat pa so krivi tega starši sami. Če namreč stariši imajo večo ljubezen do enega kot do drugih otrok, nastane gotovo zavid in prepir med otroci, ker vsi imajo pravico enako od staršev ljubljene biti. Tako se je godilo tudi pri sinovih Jakobovih, ker je očak Jakob očitno bolj ljubil Jožefa, kakor druge sinove. Ko so to drugi videli, da ga oče bolj ljubi od njih, vname se v njih sercu jeza in sovraštvo in niso ga mogli več z lepim očesom pogledati. — Večkrat se tudi zgodi, da je kateri izmed otrok lepši in bolj pokoren in priden memo drugih, tudi to vzročuje, da ga stariši bolj ljubijo. Toraj vidimo kako razločno je ljubezen tudi tam, kjer bi morala že po natornih zakonih enaka biti. Ljubezen sv. Duha pa je za vse enaka. Sv. Duh ljubi vse duše, zakaj vsem je dal pri sv. kerstu tisto enako lepoto, enake pravice do nebeskega kraljestva. Vsaka duša je podoba božja, vsaka je neumerjoča, vsaka je vstvarjena za večno življenje. Tako mora tudi naša ljubezen biti v sv. Duhu; saj si voščimo ljubljene biti od sv. Duha, bodimo toraj tudi mi ljubitelji njegovi.

Kakor pa je bilo sovraštvo in zavidnost v Jakobovi hiši med

brati, tako nahajamo še sedaj med narodi. Ta čislja le ta narod, oni le onega, druge pa zavida in sovraži in, če mu je le mogoče, mu krati njegove pravice. Pa dragi moji, v nebesih ni tako. Tam so zapisane besede sv. Pavlja, ktere piše v listu na Rimljane rekoč: „Ni razločka med Judom in Gerkom, ker en sam je Gospod vseh, bogat za vse, kteri va-nj kličejo.“ Vse eno je, ali si iz te ali ene družine, sin tega ali unega naroda. Bog lahko zadovoljne in srečne nas vse stori, ako le sami hočemo. Spoznati moramo z Davidom, da nas je Bog sam vstvaril in ne sami nas. In ko pride oni dan, ko bo pel trobente glas, ko bo prišel Sin človekov na oblakih neba, takrat ne bo razločka med nobenim narodom. Vsak bo moral takrat obstati in reči z Davidom: „Ti si pravičen o Gospod in pravične so sodbe tvoje.“ Tako je tedaj Bog proti vsem enako pravičen; vse ljubi, vsem deli dobrote in nobeno ljudstvo ni ločeno od njegove ljubezni: če le sam hoče. Taka mora tedaj biti tudi naša ljubezen; nikar ne delajmo razločka, saj smo vsi udje ravno tiste božje družine.

Bog je tudi na svetu postavil mnogoverstne stanove. Vsi ne morejo biti kralji in tudi ne vsi berači. Pokorni moramo biti vsi, zapovedovati imajo pravico pa le nekteri. Pa če so tudi zapovedovalci, vendar ne smejo pozabiti, da je tudi nad njimi še eden, kteri jim zapoveduje in kteri bo tudi od njih tirjal odgovor sodnji dan. Vsaki stan pa mora drugemu pomagati, en stan potrebuje drugega; zaničevati ne smemo nobenega. Tako je na tem svetu. Vse drugače pa je tam gori. Tam bomo vsi enako častitljivi. Imenitna imena, bogastvo in druge posvetne reči tam zginejo. Ne gleda se na osebo, ampak le na njih dobra dela in zasluženja. Tam ima enako veljavo desni razbojnik Dizma in grešnica in spokornica Magdalena, kakor drugi. Tam sta enaka priprosti kmetič in mestjan. Viši tega sveta niso viši od ubogih revežev. Tam ni razločka. Vsi bomo zveličani in večno srečni bratje in sestre. Kako čudno bo na dan sodbe, ker marsikteri napubnjen gospodar bo videl pred seboj svojega ponižnega hlapca. Marsiktera prevzetna in nečimurna gospodinja bo morala osramotena gledati povzdignjeno in spremenjeno dekle, ktero je večkrat nedolžno zmerjala in zaničevala. Šla bo taka dekla v nebeško domačijo, ko bo pekel odpiral vrata za prevzetno gospodinjo. Pa zakaj ne dela Bog nikakoršnega razločka? ker ne gleda na lepoto, ne na bogastvo. Njemu ni nič za žlahtni stan ali posvetno visokost. — O kako lepa tedaj mora biti človeška duša, v kteri prebiva sv. Duh. In ta sv. Duh ne zapusti človeka, vedno je pri njem, dokler le človek hoče. Njegova največa radost je prebivati v človeški duši; zakaj od njegove ljubezni ni ločena nobena duša.

II. del.

Od ljubezni sv. Duha ni ločen nobeden človek, naj bo pravičen v stanu gnade, ali pa grešnik; zakaj tudi grešnika sprejme v svoje prijateljstvo, ako v resnici misli na pokoro in poboljšanje.

Kdor je v stanu gnade in milosti božje, ne more preceniti svoje sreče. Ako bi nam bilo dano gledati tako dušo, čudili bi se neizrekljivo nad njeno lepoto. Ker pred tako dušo zginе vsa lepota tega sveta. Ona prebiva v nebesih, njeno življenje je življenje sv. Duha. Ona živi, toda živi edino le v Kristusu. Ona terpi, pa ž njo terpi mili Jezus in jej pomaga križ nositi. O pač nesreča in sramota za nas! Dobro vemo, koliko ceno da ima naša duša, pa vendar za njo ne skerbimo, ampak smo zanikerni v dobrih delih. Znano nam je, da bo to truplo kmalo prah in pepel, pa vendar le zanj skerbimo, edino le zanj, za pest prahu se trudimo noč in dan; dušo pa pustimo brez skerbi v revščini in potrebi! O pridi sv. Duh s svojim svetim nebeškim ognjem in očisti naša serca, da bodo bela ko sneg; pokončaj in požgi vse hudobne želje, spremeni jih v prave svete želje; posveti kar ni svetega, da bomo v resnici tebi dopadljivo ljudstvo!

In če smo še toliko veliki grešniki nika ne obupajmo, če nas vse sovraži in zamečuje, sv. Duh nas ljubi in nas ne bo zavergel, ako imamo le resnično voljo hoditi po potu pokore. O pač velika tolažba za nas revne grešnike! Kako žalostno se pač godi na svetu! Ako se pregrešiš zoper svetne šege, hitro te svet zapusti in se oberne od tebe; kako te še le takrat gleda, ako storiš ktero hudobijo. Podoben si merliču, za ktereга se nihče več ne zmeni. Pa dragi moj sv. Duh te ne zaverže. On nas še celo takrat ljubi, ko nas že ves svet sovraži. In ko se nahajamo v največi revščini — v pregrehi — podaja nam milostljivo svojo mogočno roko, da bi nas rešil iz take revščine. Zato so sv. zakramentje — v zveličanje pravičnega in grešnika pravi živi studenec milosti v sv. cerkvi.

Sklep.

O umerljivi človek, spoznaj čast in veljavo svoje neumerljive duše, reši se verig, v ktere te je vkoval nečimurni svet! Bog sam te hoče imeti, sv. Duh hoče vedno v tebi prebivati, kaj se še obnavljaš in mudiš? Hiti pripravljaj se z molitvijo na sv. Duha, da bo prišel nad te kakor nad aposteljne, ter ti dodelil svoje darove; modrost in pravega duha pokore in bogabočnosti. Ako se boš tako pripravljaj, prišel bo gotovo, te bo posvečeval na vseh potih sedanjega življenja; slednjič pa te bo pripeljal k milemu Očetu, kjer se boš na vekov veke veselil! Amen.

Govor pri birmi in blagoslovljenju novega zvona v št. Lipšu pri Banji vesi.

(VIII. ned. do Bink. 1879; gov. B. L.)

„Ga je tedaj poklical, in mu je rekel:
Kaj, to slišim od tebe? Daj rajtengo
od svojega hiševanja.“ (Luk. 16, 2.)

Vvod.

Danešnjo nedeljo obhaja Št. Lipška fara praznovanje žegnovanja svoje farne cerkve, in vsako leto so se farani zbirali s spodobno pobožnostjo to praznovanje opravljat; v nenavadnem številu pa smo danes skupaj zbrani, cerkev je olepšana kakor nevesta, pripravljena sprejeti svojega ženina, vsi, tuji in domači, stari in mladi z nekako posebnim veselim občutljajem tukaj stojimo. Kaj neki nas je privabilo, zakaj tako veselo trepeče naše serce? Zbrani smo danes okoli svojega duhovnega očeta, kakor ovčice okoli svojega višega pastirja, milostljivega škofa. Nedolžni otročiči v svetem strahu pričakujejo željno, sprejeti zakrament sv. birme, zunaj pred cerkevjo čaka lepi novi zvon svojega blagoslovljenja, vse je praznično, vse je veselo — z kanceljna pa se nam bere resnobna evangeljska beseda: Daj rajtengo Po cerkvi veselje, v evangelju pa strahovite besede! Kaj hoče to biti? Ali je to naključenje, ali je to božja naredba? Nauk naše sv. vere nas uči, da nič se ne godi brez božjega vedenja, tudi v najmanjših rečeh nas božja roka modro in milo vodi; gotovo je toraj vredno, da to danes premišljujemo: Kaj nas danešnje imenitno praznovanje uči, in kaj nas besede sv. evangelja opominjajo.

Na pohlevno prošnjo vašega skerbnega dušnega pastirja so milostljivi škof vljudno privolili, k vam priti, vašim otrokom zakrament sv. birme deliti, in pri tej priložnosti novi zvon blagosloviti. V obilnem številu so ljudje iz Št. Lipške fare in iz cele okolice prihiteli, to za vse tako veselo praznovanje spodobno obhajat, mene pa to napeljuje, vam na dvojno vprašanje odgovoriti:

I. Kaj nam podeli zakrament sv. birme,

II. Kaj nas učijo žegnani zvonovi.

O večni Bog! kateri si nam danešnji dan doživeti dal, daj tudi meni to gnado, da bi z danešnjim govorom sam sebi in vsem poslušalcem vsaj nekoliko pomagati zamogel, da bi tisto strašno uro, ko bomo pred teboj, večnim sodnikom, zbrani, slišali besede: Daj rajtengo srečno obstati zamogel!

I. del.

Ko je dete rojeno, prvi glas njegov je jok; zakaj mar je to? — Nezmožno je truplo njegovo, morebiti pa njega duša, navdihnena ob Boga, previdi težave življenje, previdi nevarnosti zveličanja. Ja, z jokom se začne življenje naše, in le večidelj terpljenju in žalosti gremo naproti, in tudi redke ure našega veselja so podobne le redkim solnčnim žarkom kratkega zimskega dneva. „Človek rojen od žene le malo časa živi in napolnjen je z velikimi nadlogami.“ (Job. 14.)

Ali jo pa človek le koj za terpljenje vstvarjen? Ni za terpljenje vstvarjen, pa tudi ne, da bi že na tem svetu nebesa imel. Kar daje človeku v življenju sreča, to je v božjih rokah — v sreči in v nesreči pa naj bode hvaljeno in češčeno njegove sv. Ime — v voljnem prenašanju vsega pa, kar ti modri Bog pošilja, in v zvestim spolnovanju Njegove sv. volje si boš še le zaslužil nebesa. To je naš poklic, zato nas je Bog stvaril, tako nas uči naša sv. vera, in od tega boš po kratkem svojem življenju odgovor dajal.

Glej, ljubi kristjan, že pri sv. kerstu si bil sprejet med število kristjanov, si pristopil pod bandero Kristusovo, si obljubil njemu služiti, njemu zvest ostati — si se odpovedal hudobi in vsemu njegovemu djanju — si zaprisegel ohraniti oblačilo nedolžnosti — prinesiti svoj kerst neomadeževan, da, kedar pride Gospod k ženitbi, t. j. k sodbi, bi zamogel Njemu na proti priteči z vsemi svetniki in zadobiti večno življenje. Zato si bil vstvarjen, to si obljubil, to je tvoja dolžnost pred Bogom in pred svetom.

Ali kakošne nevarnosti obdajajo že otroka v mladostnih njegovih letih; kolikokrat se približuje skušnjavec odrasčeni mladini, kako hudo pripeka vročina dneva, nadloga življenja, kako grozno teži jarm terpljenja ubozega terpina vse njegove žive dni — ja še sivega starčeka, kakor staro drevo, omajava velikokrat nevarne skušnjave hudi vihar! — In vsemu temu nasproti, kako slabe so naše moči, se vstavljati vsemu zalezovanju hudega sovražnika! Kako težko zvestim ostati svojim obljubam! Na eni strani velike naše dolžnosti, na drugi neprenehoma skušnjave, na tretji preslabe naše moči — po vsem tem pa ostra sodba božja! O Bog, kedar boš ti rajtengo tirjal, oh kdo, kdo bo obstal? Kakošen strah mora obdajati našo dušo, kako grozno stiskati vznemirjene serca naše, kedar vse to preišljujemo. Ravno za tega voljo mora pa tudi velika biti naša hvaležnost proti večnemu Bogu, da nam je v zakramentu sv. birme posebno in izdatno pomoč dal, spoznati in spolnovati vse dolžnosti, prenašati vse težave, premagovati vse skušnjave in tako srečno doseči svoj poklic.

Kaj nam tedaj podeli zakrament sv. birme?

Že sv. aposteljni so pokladali svoje roke na verne kristjane, so molili črez nje in so jim sprosili pomoč od sv. Duha. Tako tudi

apostoljski namestnik, milostljivi škof, pridejo danes med vas, svoje verne, in s razprostertimi rokami prosijo, da sv. Duh s svojimi sedmerimi darovi pride nad vaše otročiče: Duh modrosti in umnosti, da bi vedeli prav skerbeti za svojo časno, posebno pa večno srečo, da bi vedeli in spoznali, kaj da je sveta volja božja; — dar sveta in moči, da bi v skušnjavah vselej izvolili to, kar je k zveličanju, in da bi v stiskah in težavah ne onemagali; — dar učenosti in pobožnosti, da bi spoznali skrivnost in imenitnost svetih resnic, spoznali kerščanske pravičnosti pravo pot, da bi v duhu prave ponižnosti in pobožnosti vselej služili večnemu Bogu; — dar strahu božjega, da bi se vselej Boga bolj bali, kakor ljudi, se greha bolj bali, kakor največe nesreče, in tako krono večnega plačila doseči zamogli.

Ti darovi so našim otrokom, so odraščeni, so nam vsem potrebni, te darove prosijo danes apostoljski namestnik s razprostertimi rokami od sv. Duha. Mozes je nekdanj na gori svoje roke proti nebu vzdignil in prosil za svoje ljudstvo zmage zoper sovražnike, Bog jim je dal svojo pomoč, serčno so se vojskovali in zmagali sovražnika. Tudi vašim otrokom, tudi vam jo bodo škof kakor Mozes novega testamenta od Boga sprosili, in zmagali bodo vsi, ako sami ne omagajo. Zato še enkrat serčna hvala večnemu Bogu za obilno pomoč, katero deli dušam našim v zakramentu sv. birme.

Od altarja stopijo od Boga poslani in postavljeni višji pastir in gredó od otroka do otroka in vsakemu posebej, kakor nekdanj ljubeznjivi Jezus, položijo svojo posvečeno roko na glavo, da bi še na vsakega posebej sklicali sv. Duha, kakor pravi prerok Izaija: „S senco svojih rok me je pokrila.“ Stari očak Izak je položil svoje roke na glavo svojega sina Jakoba in mu dal svoj žegen ali blagoslov, na kterega so bile navezane vse obljube Mesija; stari oče Jakob je s pokladanjem rok blagoslovil svoje dvanajstere sinove; Jezus je poklical otročiče k sebi, položil je svoje roke na nje in jih je blagoslovljal; aposteljni so med pokladanjem rok sprosili potrebne pomoči božje nad nove kristjane, in večni Bog pri sv. birmi položi v škofove roke zaklad svojih gnat in milost, ktere razlije na nas, kedar jih oni apostoljski namestnik položijo na našo glavo.

Sedaj pomazilijo škof birmanca na čelu s sveto križmo. Križma je narejena iz oljkinega olja in dišečega balzama. Olje pomenja mir — moč — razsvitljenje. Maziljenje z oljem pomenja tedaj, da naj bode mir med njim in med Bogom, da milost in dopadenje božje naj bode v njegovi duši — pomenja, da človeška duša zadobi posebno zmožnost in moč, spoznati sv. vero in stanovitno živeti po njenih naukih, — pomenja, da naj se svetijo njegove dobre dela, njegovo lepo življenje pred Bogom in ljudmi. Balzam je prijetnega duha pa grenkega okusa, pomenja tedaj dopadenje pred

Bogom zavoljo pridobljene milosti in zmožnosti, s to milostjo Bogu dopadljivo živeti — to je prijeten duh balzama; grenkost njegova pa, zavoljo ktere so tudi nekdanj merliče mazilili, da bi jih ohranili in obvarovali gnjilobe in strohnenja, pomenja nestrohljivost, neizbrisljivost znamenja, kateri se duši birmanca vtisne, pomenja tudi njegovo dolžnost, se varovati gerde gnjilobe in smradljivosti greha.

Zaznamnujejo te pa s sveto križmo v podobi križa na čelu. S tem ti na znanje dajejo, da vse gnade pridejo od Kristusa, kateri nam jih je na sv. križu zaslužil; križ je znamenje naše vere, da verujemo na tistega, kateri je za nas na križu umrl, — križ je zastava našega upanja, da nam je Kristus na križu zaslužil odpuščanje naših grehov, nam odperl vrata večnega zveličanja — je spričevanje ljubezni — glej na križu je razpeto nebeško jagnje iz ljubezni, iz usmiljenja do tebe, o kristjan, več ljubezni ti ni zamogel skazati tvoj odrešenik, kakor da je dal svoje življenje za te! In ljubi otročiči to znamenje sv. križa nam vtisnejo apostoljski namestnik na čelo, da ga očitno, neprestrašeno nosite na čelu, neizbrisljivo pa na duši. Prisegli smo vsi pri sv. kerstu k banderu tega križa; — vnovič stopimo pri sv. birmi pod to znamenje, vnovič kakor maziljenci Kristusovi prisežemo tukaj zvesti ostati v njegovi službi, serčno in neprestrašeno služiti Jezusu, kateri je pred nami nosil sv. križ — umrl za nas na sv. križu, vse preterpel za našo dušo in njeno zveličanje. — Z lahnim udarcem na mladostno lice te opominjajo škof na tvojo dolžnost, tudi vse prenašati, vse preterpeti in ko bi treba bilo, tudi grenko smert prestati iz ljubezni do tistega, ktereга znamenje na čelu vtisnjeno nosiš.

O kristjani! velike gnade, velike pa tudi dolžnosti tukaj pri sv. birmi sprejemeš, in strah in groza me obide, kedar si mislim, da bomo od vsega tega morali odgovor dajati, kedar bomo, kakor danes pred apostoljskim namestnikom, tako pred Bogom zbrani stali, in kedar se nam ne bode iz evangelja bralo, temuč nam sam Bog poreče grozovite besede: Daj rajtengo

Marsikteri bi se gotovo rad odkrižal takih misel, ali nehoté vsakega zmed nas prav živo na to opominja pričujočnost višega pastirja, kateri so sicer ne kakor ojster sodnik, ampak le kakor dober viši pastir danes prišli gledat, kaj delajo ovčiče njihove črede, in kako jih pasejo razpostavljeni pastirji. Kakor je stari očak Jakob poslal svojega ljubljeneга Jožefa: Pojdi in poglej, kaj tvoji brati delajo, tako pošlje Bog višega pastirja, ljubljeneга Valentina, da pojdi in poglej, kaj delajo po celi deželi razpostavljeni pastirji, kako pasejo njim izročene ovce, in oni nam danes vsem, pastirjem in ovčicam, z milo resnobnim glasom govorijo: Daj rajtengo

Minul bode pa današnji dan, minuli bodo morebiti tudi njegovi opomini, razkropili se bodo vsi po svojih hišah, lahko da se

razkropijo tudi nauki, ktere nam daje sprejem zakramenta sv. birme — starost že teži vašega od tolikih let otrujenega dušnega pastirja, in lahko se zgodi, da nobenega ne bo, kateri bi vam delil kruha življenja, vam oznanoval besedo večne resnice; zapustili vas bodo tudi vaš mili viši pastir, zakaj tudi po drugih krajih morajo pogledat iti, kaj delajo tudi druge ovčice njihove velike črede; pa v vedni spomin svojega danešnjega obiskanja bodo vam, farani sv. Lipša, zapustili družega opominovalca, kateri vas glasno klical bode, in neutrudljivo opominoval, da pridete v svojo cerkev častit Gospoda svojega Boga, poslušat besedo božjo, ktera vam oznanuje, tako živeti, da lahko obstanete, kedar vam večni Gospod poreče: Daj rajtengo

Velika žalost je obšla vse farane, ko je poprejšnji zvon omolknil in ni dajal glasu več, ali pridno, kakor bučelice sladko sterd, tako marljivo so nanašali vsi, mladi in stari, bogati in revni farani svoj prihranjeni, velikokrat težko prisluženi denar, da se pod skerbjo neutrudljivega starčeka, vašega duhovnega pastirja vlije novi lepi zvon, milostljivi škof pa so se potrudili k vam priti, ga vam blagoslovit, da iz visokega turna se močno po celi fari razlega, in po dolinah in višinah vsem kakor živi glas iz nebes oznanuje božjo čast, in vaših v srcih obuduje občutljeje pobožnosti in skerbi za večno zveličanje.

Kaj nas opominja toraj posvečeni zvon? Zvon nas kliče a) k molitvi, b) nas vabi k službi božji, c) nam oznanuje smert našega bližnjega.

II. del.

a) Ljubi kmetič ti, ti delaš celo leto, en dan podaja drugemu svoje opravilo in velikokrat praviš: nimam časa k molitvi. — Kaj pa delaš v molitvi? Ti bi imel častiti Boga, svojega Gospoda, pa praviš, da k temu nimaš časa! — Ali mar ne poznaš več tega svojega Gospoda! Ali si morebiti ti gospodar te zemlje? Če pa spoznaš, da je Bog tisti, kateri je vse stvaril, kateri vse derži in vse ohranja v roci svoje vsemogočnosti in svoje neskončne dobrote, ali ne gre tudi Njemu vsa čast in hvala? Ti pa praviš, da nimam k temu časa! Ti orješ in seješ, kdo pa rast daje tvojemu sadežu? Kedar se človeku dobro godi, kedar kmet dobro letino ima, on rad visoko in ošabno svojo glavo nosi in pravi, glej! toliko sem jes pridelal! kedar pa mu slabo leto le pičlo kruha daje, ga potreba uči zdihovati: „O Bog, o Bog, moj Oče nebeški! kaj bomo jedli, kaj bomo počeli. Ne jes, ne moji otročiči, ne moja živina, vsi nimamo kaj jesti! Glej, kmetič ti, sila in potreba te uči, da le Bog vsega daje, da le na božjem žegnu ali blagoslovu je vse ležeče. Če pa v potrebi to spoznaš, če v potrebi k Bogu zdihovati vselej časa zadosti imaš, zakaj bi ga ne hvalil in častil tudi, kedar ti vsega

dobrega obilno deli? Ja, rad človek na to pozabi, pa glej! visoki cerkveni zvonik ti kakor perst kaže proti nebesom in trikrat vsaki dan te opominja blagoslovljeni zvon, kakor živi božji glas, da postoj pri delu in moli, prosi in hvali Boga, svojega Očeta v nebesih, kateri vsliši prošnjo tistih, kateri ga prosijo, vsega dobrega daje tistim, kateri njemu služijo.

Kedar žito lepo rumeno s težkim klasjem bogato žetev obeta, in se kmetič težko pričakovanega kruha veselo nadja, se prikažejo temnosivi oblaki, puhlo od daleč grom se glasi, plaho pogleduje kmetič zdaj na nebo, zdaj na polje; bliže pa in bliže prihaja hudoenje in pod neznanim pišem vihra globoko do tal se pripogiblje žitno lasje, zemlja pa stresuje se pred neprenehanim bobnenjem groznega bliska. Pojdi sedaj, ti modri in drugekratni tako ošabni človek, in razženi oblake, zapovej vihru, in obvaruj svoje žitno polje žalostnega pogina! Pa prekratka je tvoja roka, preslaba tvoja moč! Med bliskom in gromom pa se oglasi posvečeni zvon in uči te, kje ti je pomoči iskati; oh poklekni in povzdigni svoje roke in serce k tistemu, kateri zapoveduje morju in vetru, prosi in moli, naj odverne razžaljeni Bog hudo šibo, ktera ti žuga. Kakor glasno te kliče zvon k molitvi, tako serčno naj se povzdiguje tvoja molitev k Bogu, kateri, naj že blagoslavlja ali kaznuje, vselej moder in mogočen ostane in kateri se tudi usmili vseh, kateri njega pohlevno in z zaupanjem prosijo.

b) Minuli so dnevi terdega dela, približala se je nedelja ali sveti praznik, veselo podeneš orodje iz utrujene roke, ko pride delapust, praznično in prijazno se oglasijo zvonovi cerkve in oznanujejo ti Gospodovi dan. Ravno tako se godi, kakor v sv. evangeliju, ko je pripravil hišni oče veliko večerjo in poslal svoje hlapce, poklicat povabljenе. Hiša, v kateri je večerja pripravljena, je tvoja farna cerkev, poslani hlapci so dušni pastirji, kateri so nekdanj od hiše do hiše hodili, verne skupaj poklicat, sedaj pa to vabljenje opravljajo žegnani zvonovi. Glasne kličejo, sveto nedeljo oznanujejo in vabijo: pridite, ker večerja je pripravljena. Kaj pa je pripravljeneга pri tej večerji? Najdrajše, najzlahtnejše jagnje, nebeško jaguje je zaklano in se za nas daruje Bogu za odpuščenje naših grehov. Pripravljen je pri tej večerji najzlahtnejši kruh, nebeška mana. Jezus Kristus sam je tukaj pripravljen našim dušam v jed, našim dušam v večno življenje. In zvonovi nas vabijo, ponavljajo Kristusove besede: „Pridite k meni, vi, kateri ste žalostni in obloženi, in jes vas bom pokrepčal“ — s svojim mesom vas nahranil, s svojo kervjo vas napojil, da živite v meni in jes v vas, — govoril vam bom besede mojega Očeta, nasitil vas bom z jedjo večne resnice. In zvonovi nas vabijo in kličejo: pridite in poslušajte besedo božjo, da najdete pot, ktera pelje edina v nebesa. O Bog daj, da bi me veselo upanje ne goljufalo, da, kakor ste vi farani radi in veseli za novi zvon dajali, da tudi tako radi bote poslušali njegov mo-

gočni glas in vbogali njegovemu vabljenju, zakaj povem vam, mi vsi bomo od tega rajtengo dajali, kedar pride strašni dan, v katerem ne bomo zamogli reči: Nimam časa priti. Klical nas ne bode tistokrat posvečeni zvon k sveti večerji, temuč bučala nam bode angeljska trobenta in klicala k rajtengi: Daj rajtengo

c) Na tisti strašni dan nas opominja žalosten glas zvonov, kedar nam oznanujejo smert enega ali družega zmed nas. Kaj pojó tistokrat zvonovi tako žalostno? Ljudje, kateri imajo merliča v hiši, ti s solznimi očmi povejo: Naš oče, naša mati so umerli, moj sin, moja hči, moj brat, moja sestra na parah leži. Prestal je rajni težavo življenja, njegova duša pa stoji sedaj pred sodbo božjo, ali bo tudi tam obstati zamogel. Marsikteri to sliši, pa mene to ne zadene, si misli, ker zdrav in mlad in močen sem jes, bolnika ali tudi merliča nimam v hiši. Ja! živ in zdrav si danes, jutri pa ne veš, kaj bo. Danes mene, jutre tebe, tako ti zvonovi mertvaški pojó. Danešnji dan ti je Bog dal, jutrašnjega ti pa ni obljubil. Danes greš ti tvojemu rajnemu sosedu za pogrebom, kmalo bodo pa morebiti drugi tebe spremili na pokopališče; pa dobro vedi! le spremili te bodo, pa vernili se bodo nazaj, pred sodbo božjo boš ostal ti sam. Kaj bo, kedar ti tedaj Bog poreče: Daj rajtengo

Oh prijatelj moj, ti sedaj pridigo od smerti, od sodbe nerad poslušáš, morebiti še blizo ne greš, kedar te zvon k božji službi kliče; poslušaj pa danes, ko mertvaški zvon poje, kaj ti oznanuje? Danes jes, jutre ti, to ti zvon govori, oj stali bomo vsi pred sodbo Večnega, dajali odgovor od življenja svojega. O kristjan! poslušaj sedaj glas zvonov, dokler ga še slišiš, da bo ohranjena tvoja duša, kedar bodo zvonovi sicer tebi peli, pa jih slišal ne bodeš več, temuč boš slišati moral le glas ojtrega sodnika: Daj rajtengo

Sklep.

Glejte, vi farani Št. Lipša, in vi poslušalci vsi, tako imeniten je glas posvečenih in blagoslovljenih zvonov, vas kličejo k molitvi, vabijo k božji službi, oznanujejo smert vašega bližnjega; kako imenitna je torej za vas tudi ta ura, ko apostoljski namestnik, milostljivi škof med vami stojijo, ne le blagoslovit vam vaš novi zvon, temuč podelit vašim otrokom zakrament sv. birmе, pri kateri človek sprejme gnado in moč, spoznati večne resnice in živeti po božjih zapovedih, da, kedar Bog rajtengo tirja, človek pred sodnikom zamore ne le lahko obstati, temuč tudi plačilo od zvestega hiševanja prejeti.

Obernem se toraj k vam, milostljivi naš apostoljski namestnik, in prosim vas v imenu nedolžnih otročičev in v imenu njih skerbnih starišev, prosim vas, povzdignite svoje posvečene roke in sprosrite nedolžnim otročičem, sprosrite nam vsem darove sv. Duha, tako potrebne gnade večnega Boga, naj razsvetlji jim um in pamet,

naj jim ogreje in poterdi njih serca, da bi zamogli spoznati in storiti, kar je volja večnega Očeta v nebesih. Prosim vas, prečatiti naš škof, v imenu vseh faranov, povzdignite svoje roke in skličite sv. blagoslov na novi farni zvon, da močno in neutrudljivo kliče in vabi, opominja in pretresa posvečenega bronu glas, da vsi, kateri ga slišijo, od svojih otroških let do sive starosti, od današnje ure noter do tiste, ko jim bo zapel mertvaški zvon, bili vsi zveste in dobre ovčice vaše črede, dobri otroci in zvesti služabniki vernega Očeta in Boga. Oh milostljivi naš Oče in pastir naših duš, prosimo vas tukaj vsi na svojih kolenih, povzdignite svoje posvečene roke črez nas vse, dajte nam vsem svoj blagoslov, da blagoslovljena bota naša duša in telo, blagoslovljeno naše življenje, blagoslovljena tudi naša smert, da blagoslovljena bode ta ura, ko se pred vami zbrani najdemo, blagoslovljena pa tudi in srečna ura tista, ko bomo enkrat zbrani pred večnim Očetom rajtengo dajali. Amen.

Pridiga za VI. povelikonočno nedeljo.

(Spisal in na Ptujski gori govoril l. 1845. Fr. Cvetko.)

„Bodito modri in čujte v molitvah.“
(I. Peter 4, 7.)

(Konec.)

Nekteri kristjani pa pač verujejo in se v molitvi pred Boga postavijo, pa se nespodobno zadržijo in zato svoje molitve na nič stavijo. Se mar ne prepričamo sami tega? Eni pridejo pred cerkveni oltar, kakor da bi k svetnemu veselju prišli; smejiijo se, šepčejejo in so pobožnim dušam na pohujšanje. Drugi pridejo k cerkvi ne zato, da bi Boga molili, ampak da bi svoje oči napasli ali se drugim gledati dali. Nekteri kristjani so tudi zunaj cerkve tako raztresenih misli, da svojega serca še potem v cerkvi zbrati ne morejo. In če taki verniki tega, kar si zunaj ali poleg cerkvenega zidovja mislijo, ne zadobijo, potem Boga tožijo, da njihovih molitev ne usliši. Ali prosim vas: bi li vi ktereга človeka prošnjo uslišali, če bi za voglom vašega hrama prevzetoval in potem z raztrošenim srcem svojo prošnjo na pol omenil. Sv. škof Euzebij pravi: „Kako hočeš, o človek, da bi Bog v tebi bil, ker ti sam pri sebi nisi. Če tistega ni, ki prosi, kako moreš tirjati, da bi tisti bil navzoč, ki ima prošnjo uslišati?“

3. Kdor hoče v molitvi uslišan biti, mora imeti v sercu ponižnost brez vse skazljivosti, zakaj sv. apo-

stelj Jakob pravi: „Bog se ustavlja prezvetnim, ponižnim pa daje milost“. (Jakob 4, 6.) Da! po pravici, dragi sobratje! če premislimo,* da smo pred Bogom nič, sili nas to k ponižni molitvi. Zatorej kedar hočeš moliti, spomni se najpred, kdo je tisti, pred katerim z molitevjo stojiš. To je vsemogočni Gospod nebes in zemlje, ki po besedah preroka Izaija, s svojo dlanjo meri široko morje; ki gore kakor pesek vaga, ki svet na prah razkadi in pred katerim so vsi ljudje nič. Ali nas ne denejo te misli v tak strah, da bi morali na mah na kolena pasti? Ali glej, pobožni kristjan, vendar nekteri naših sobratov s stermo štimanostjo stojijo v cerkvi in še svojih kolen ne vsibnejo pred sv. rešnjim Telesom, kjer je Bog navzoč. Čisti in sveti angelji pri oltarjih božjih pred Bogom trepečejo, človek pa bi tam brez strahu bil? Jezus Kristus, Sin božji, je na oljski gori trikrat pred svojim nebeškim Očetom na kolena padel, človek pa bi mislil, da mu ponižanje ni potrebno? Ta štimanost naše molitve zatere. — Ko je pred pokončanjem mesta Sodome in Gomore očak Abraham z Bogom govoril, govoril je pred prošnjo tako: „Jes sem prah in pepel in se podstopim s svojim Gospodom goveriti. Nasleduj kerščanska duša v tem Abrahamu! nasleduj ponižnega stotnika v evangelju, ki je rekel, ko je za bolnega hlapca prosil: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le eno samo besedo in moj hlapec bo zdrav.“ In hlapec je na to ponižno prošnjo res zdravje zadobil.

Nasleduj, kerščanska duša, ta dva ponižnika in tvoje molitve bodo uslišane. Izreci v svojem sercu pa tudi z besedami večkrat, „Jes sem grešnik, zato me težek in velik račun čaka. Dosti hudega sem doprinesel, dosti dobrega sem zamudil. Nihče drugi, le samo ti, o Gospod, mi zamoreš pomagati“. Sv. Gregor pravi: „Kdor v ponižnosti sam sebe za prah spozna, tisti Bogu prijeten dar opravlja.“ — Sv. Lorencij Justinijan pa uči: „Ponižnost in ljubezen ste duhovni letanci, s katerima se molitev najložej vzdigne.“ O moje ljubljeno ljudstvo, le ponižno pred Bogom bodi in tvoje molitve bodo dopadenje našle.

4. Kdor hoče v molitvi uslišan biti, mora po pravem redu moliti; pravi red pa je ta, da za zveličanske in nebeške reči najpred prosimo ter nebeškim rečem svoje telesne potrebe in svetno blago nazaj postavljamo. Jezus Kristus nas k temu redu opominja rekoč: „Iščite najpoprej božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo vam bode naverženo.“ Za kristjana se spodobi, da najpred moli za milost božjo, za moč božjo voljo spolnovati, ker si s temi rečmi tudi srečo in blagoslov sprosi. Če pa moliš za zdravje, za polehkotenje v križih in težavah, tedaj ne zabi pristaviti, če je tvoja volja in če je moja prošnja tebi, o Bog na čast in moji duši v zveličanje. — Kralj Salamon je Boga samo za modrost prosil, ko je svoje kraljestvo nastopil, pa je zadobil modrost in z modrcstjo vse bogastvo tega sveta. Od Izakovih sinov, Jakoba

in Ezava, je v Mojzesovih knjigah čitati, da je Jakob najpoprej v svoji molitvi prosil za nebeško roso, to je, za pomoč in milost božjo in potem še le za rodovitnost zemlje in je oboje zádobil. Brat Ezav pa je najpopred molil za dobro zemljo in še le po tem za nebeško roso, za milost božjo, zato je bila njegova molitev za-veržena. Ker je nebo več vredno, kakor zemlja, ker je večnost više porajtati, kakor kratki čas na tem svetu, zato moramo v molitvah najprej za zveličanske reči prositi.

5. Kdor hoče kaj sprostiti, mora v molitvi stanoviten biti. Gospod Zveličar, Jezus Kristus nas k temu opominja v sv. evangeliju, ktereга ste križev teden čuli in v katerem se pravi, da prijatelj, ki pride k prijatelju kruha prosit, tako dolgo prosi, dokler ne dobi. In Jezus Kristus še te besede pristavi: „Prosite in bote dobili, iščite in bote našli, terkajte in bode se vam odperlo.“

Tudi prigodba o kananejski ženi nas spodbuja, stalno molitev opravljati. Zveličar je svoje dni prišel v Kananejsko deželo. Pred njega pride mati, ki je imela že jako dolgo bolno hčer. Mati prosi Zveličarja za zdravje svoje hčere, Jezus se derži, kakor da žene ne bi videl in ne čul. Ker je čim dolže tim bolje kričala, začeli so učenci Kristusovi za njo pri svojem učniku prositi. Črez dolgo časa Jezus reče: „Poterpi, naj se domanji otroci kruha najejo, zakaj ne spodobi se otrokom kruha jemati in ga psom dajati.“ Mati bolne hčeri pa je odgovorila: „Gospod! pa psi vendar smejo pod mizo, na ktere domanji otroci kruh jejo, drobtinice pobirati in lizati.“ To prošnjo je potem Jezus uslišal, ker je bila tako stanovitna in je bolno hčer z zdravjem razveselil. — Če Bog naše molitve na mah ne usliši, zgodi se to, naj bi poprej vrednost božjih dobrot prav spoznali, preden je prejmemo. Bog z odlaganjem dobrot hoče našo pokorščino skušavati in nam priliko dati, da bi se s poterpežljivostjo plačila na zemlji in v nebesih vredni napravili. — Ker smo mi dolžni Boga vedno ljubiti, je tudi naša dolžnost, njega vsigdar moliti in prositi, ker sv. Avguštín nas tako uči: „Kedar henjaš moliti, tedaj tudi henjaš Boga ljubiti.“ Molčanje ust in serca je znamenje zmerznjene ljubezni. Kdor ima vedno naprej željo do večnega življenja, tudi vedno naprej moli. In na drugem kraju ravno ta sv. mož opominja: „Ne opešaj v molitvi, zakaj Bog tí dobrot ne odtegne, če jih odloži.“

6. Kdor hoče v molitvi uslišan biti, mora v Jezusovem imenu prositi; zakaj on je srednik med Bogom in med ljudmi. Vse naše molitve, vsi naši posti, vse naše miloňnje, poprek vsa naša dobra dela najdejo le tedaj pri Bogu Očetu pravo dopadenje, če so v ljubezni do Zveličarja doprinešena. Jezus Kristus je po človeški natori naš brat in za nas svoje brate in sestre pri Bogu Očetu vedno prosi. Mi moramo torej, kedar molimo, svojo nevrednost spoznati, in naše potrebe na duši in telesu v kervave

rane Jezusa Kristusa priporočiti, ktere on vedno svojemu Očetu kaže in prosi: „Oče, usmili se zavoljo mojega terpljenja; zavoljo mojih kervavih ran, ktere sem iz ljubezni do zaverženih ljudi prestal in dobil; usmili se ubogih grešnikov!“ Zavoljo tega nas Zveličar sam opominja rekoč: „Karkoli bote nebeškega Očeta v mojem imenu prosili, to vam bo dal.“ Pazite tedaj! Kdor hoče milost in dobroto od Boga sprositi, ne sme gledati na svoje zaslužnje, na svojo vrednost; zakaj to se ne pravi v Jezusovem imenu prositi. Tudi tisti, ki prosi najpred za posvetno blago, za veliko čast in glasovitost, ne prosi v Jezusovem imenu. In kar se v Jezusovem imenu ne prosi, tudi ni v nebesih uslišano. — Tak tedaj mora biti človek, ki hoče v cerkvi in drugod od Boga kaj sprositi. Zdaj pa še vam moram pokazati, kakošen hasek (dobiček) molitev človeku vsak dan prinaša.

II. del.

Prava molitev vsak dan gotovo hasek prinese, ker

1. z molitevjo se življenje v red spravi in tudi v redu obderži. Sv. Avguštín piše: „Kdor zastopi dobro moliti, zastopi tudi pobožno živeti.“ To pa se tako godi. Kdor rad in dobro moli, vse z Bogom začne in vse z Bogom konča; brez Boga se ničesa ne polasti. Z molitvijo pride v človeško serce ljubezen, hvaležnost in zaupanje do Gospoda Boga. Kdor rad moli, je zadovoljen z božjimi naredbami, je usmiljen, poterpežljiv in ponižen. Zato pa piše sv. Efrem: „Ni lepše lastine v človeškem življenju, kakor pravo pobožno serce.“ Po pravici, dragi moji kristjani! tisti človek, ki vsak dan hvale božjo s svojim jezikom posvečuje, bode se gotovo izogibal kletvice, nespodobnih besed, laži in ogovarjanja. Kdor vsak dan svoje roke k Bogu povzdiguje in prosi, tisti tudi rad dela, ker v molitvi spozna, da se z lenobo Bogu znevidi. Sv. Krizostom zato tako uči: „Če jes koga vidim, da nerad moli, ker molitvi malo ceno pripisuje, spoznam hitro, da je pri takem človeku malo dobrega najti.“ Kdor ne moli in nima želje z Bogom govoriti, nima v sebi nobenega življenja; nima tudi pameti, ker to je gotova nespamet če človek molitev zametava ali se sramuje. Res je tedaj; kdor dobro in rad moli, tudi dobro živi.

2. Molitev domanje in ptuje, bližnje in dalešnje ljudi v edinosti veže in tudi srečo in blagoslov v hram prinese. — Dobri otroci, ki radi molijo, ne bodo se nikdar proti svojim starišem okorne skazovali, ker pri svojih vsakdanjih molitvah si naprej vzamejo: „jes hočem po izgledu svojega Zveličarja pokoren biti.“ — Dobri otroci, ki radi molijo, tudi dobrovoljno za svoje stariše delajo, ker spoznajo v molitvi, da je njihova dolžnost, starišem iz nebes blagoslov sprositi in z delavnostjo starišem dolg za prijete dobrote poplačati. Siní in hčere, ki zjutraj in zvečer

pobožno molijo: Gospod! daj nam našim starišem na veselje v nedolžnosti rasti! — taki sinu, take hčere se ne bodo lahko v razuzdane, lagodne tovaršije podali.

Stariši, ki vsak dan pred Bogom pokleknejo in prosijo: O Bog! blagoslovi naše otroke, da bode ž njimi število božjih otrok v nebesih povekšano! takošni stariši ne bodo na stran pustili dobre odgoje svojih otrok. Sv. Bernard o tej reči tako piše: „Tri reči so pri odgoji otrok starišem potrebne: nauk, dober zgled in molitev.“ Ali molitev je najpotrebniša, ker napravi, da imata nauk in izgled dober vspeh. Tisti zakonski ljudje, ki vsak dan za eden drugega molijo, ne bodo tako hitro v zakonski ljubezni med seboj omerznili, ker ni mogoče, da bi se ljubezen zakonskega moža do njegove tovaršice pomenjšala, če je prepričan, da njegova žena vsak dan tolikokrat za-nj moli, kolikorkrat sama za sebe. Ravno tako bode tudi zakonska tovaršica svojega moža z večo resnico ljubila, če ve, da njej njen mož vsak dan moli za zdravje, za srečo in za nebesa. — Bogatec, ki rad in dobro moli, ne bo s temnim okom siromaka gledal in mu dveri zapiral; ker v molitvi spozna, da mu je Bog bogastvo zavoljo tega dal, da bi mesto Boga darežljiv bil in si z darežljivostjo nebesa pripravil. — Siromaški hišni gospodar, ki rad in dobro moli, ne bo tako lahko črez božje ravnanje mermral, ampak zadovoljen bode s svojim stanom in z vsemi prigodbami, ker v molitvi podverže svojo voljo volji božji. Pobožni siromaški gospodar tudi svoje podložne z besedami starega Tobija opominja: „Mi sicer revno živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se bomo Boga bali, in se vsega greha ogibali in dobro delali.“ (Tob. 4, 23.) Kjer molijo otroci za stariše, stariši za otroke, mož za ženo in žena za moža, kedar je bogatec usmiljen in siromak poterpežljiv, tam je je božja volja dopolnjena in ta Bog iz nebes svoj blagoslov pošilja. Za nebesa ni lepšega gledališča, kakor če oče in mati, gospodar in gospodinja v sredi svojih otrok ali svoje družine klečita, svoje roke k nebesom povzdigujeta in molita. Angelji božji gledajo z veseljem na tako hišo in take ljudi.

Kerščanski bratje in kerščanske sestre! zapomnite si še, kar Beda, učen in svet mož od haska (dobička) molitve uči rekoč: „Molitev je za otroke obramba, za mladenče lepota, za stare tolažba, za žene najlepša sprava.“ Kdor se začne dobrega poprijemati, njemu je molitev podpora v napredovanji, pomoč k odrastku in v poterdenje popolnoma pobožnemu. Sv. Gregor pa pravi: „Molitev je bogastvo za hram, obramba za deželo in zagotovljenje mira.“ Kjer je tedaj molitev najti, tam se najde tudi blagoslov in sreča, če ne hitro pa s časoma gotovo: v drugem ali v tretjem pokolenju tako kakor krivično blago do tretjega kolena ne pride.

V Putifarjevem hramu (hiši) je bilo poprej malo blaga: ko je pa Jožef, ki je rad molil va-nj prišel, bilo ga je prek zadosti. Gotovo bo tudi zdaj nebeški Oče veliko dobrega v tisti hram (hišo)

poslal, kjer vsi ljudje iz ljubečega serca Boga molijo, in mu zvesto služijo. Ali veste ljubljeni kristjani! zakaj je pri vaših hišah tako malo pokorščine in sramožljivosti najti? Ker ljudje ne molijo. Veste, zakaj so nekteri zakonski ljudje, hitro po poroki tako nezadovoljnega serca? Ker so zavoljo posvetnega dobička v zakon stopili in drug za drugega ne molijo. Veste, zakaj se nekteri bogatci tako radi krivičnosti in razuzdanosti vdajo? Veste, zakaj nekteri siromaki v nemarnosti naprej živijo? Ker ne molijo. Kjer molitve manjka, tam so vsem grehom duri odperte. Grehi pa nesrečo v hram (hišo) spravijo.

3) Molitev človeku daja moč, križe in težave z ljubeznijo in poterpežljivostjo prenašati. Včasih se nam zdi, kakor da bi se vse čez nas vzdignilo; po nedolžnem pridemo v siromaštvo; bolezen se nas hapi, ogovorljivi jeziki nas ob poštenje spravijo ali nas iščejo v greh zapeljati. Od druge strani ogenj našo glešt pokonča, toča naše njive in gorice pobije. Kje najdemo v vseh teh nadlogah tolažbo? Nikjer indi (drugdje) kakor v molitvi. — Če človek v nadlogi molit gre, spozna, da sveti in pravični Bog noče nikomur krivice storiti. V molitvi on svoje pretečeno življenje premišljuje in se prepriča, da je zavoljo grehov še veliko večje nadloge zaslužil, kakor so te, ki ga stiskajo. V molitvi nam na pamet pride, da nas Bog zavoljo tega s težavami obiskuje, da bi nas k pokori pripeljal. Molitve človeka v veri, v upanju in ljubezni poterdi. Sv. Krizostom nas uči rekoč: „Človek, ki moli, je močen človek.“ In to je prava resnica! Sam Žveličar je oslabil, ko je na oljski gori terpljenju naproti šel, ali s trikrat ponovljeno molitvijo je tako močen postal, da je lahko vse muke prestal. Z molitvijo je kralj David vse preganjanje Savljovo premagal. Sv. apostelj Peter je bil v vozi (ječi) zapert, pa molitev vernih angelja iz nebes sprosi, ki Petra iz voze reši. Sv. apostelj Janez bi moral kupico strupa izpiti, pa z molitvijo kupico blagoslovi in strup mu nič ne škodi. V molitvi so mučenci moč zadobili, kekar so zavoljo vere morali svojo glavo pod meč djati ali se v ogenj podati. Tudi današnji dan umirajoči ljudje več tolažbe nimajo, kakor če se njim naprej moli; z molitvijo pa stopijo serčno na berv večnosti.

O moje ljubljeno slovensko ljudstvo! kam pa ti greš tolažbe iskat, kekar te težave tlačijo? Ni res, kekar od nobene strani ni pomoči, kekar te vsi znanci in prijatelji tolažiti ne morejo, tedaj prideš sem v cerkev device Marije, ki se vedno kaže pomočnica vseh potrebnih in bolnih, saj vidite, kako ima na prednjem oltarju svoje roke čez vse stanove raztegnjene. Jes sam sem že v otroških letih govoriti čul: Med tem, ko sem pred oltarjem device Marije na Gori molil, kapala je v moje serce tolažba, kakor hladno olje.

Če tedaj hočemo vse težave svojega življenja premagati, mo-

ramo do konca svojega življenja zvesto moliti; ker v molitvi dobimo tolažbo in pomoč.

Sklep.

Preden sklenem, vas torej še enkrat vse opomijam: Radi molite, ker molitev donaša veliko haska ali koristi. Kjer je molitev, tam je red in lepa obnaša, tam je ljubezen in edinost, sreča in blagoslov, — tam je poterpljenje in vdanost v voljo božjo. Radi torej molite, pa molite prav, tako kakor ste danes slišali. Bodite čistega serca, imejte terdno živi vero, bodite ponižni in vdani v voljo božjo, prosite najpopred za božje kraljestvo in njegovo pravico, stojte stanovitni v molitvi in ne opešajte, ako Bog vaših prošenj zdajci ne usliši in molite slednjič v imenu Jezusovem, v zaupanji na neskončne njegove zasluge. Ako tako molite, — veselite se; ker Jezus sam pravi: „Karkoli bote Očeta prosili v mojem imeni, vam bo dal.“ Amen.

Šmarnice za leto 1880.

(Češčene Marije III. del; gov. J. S.)

IV. Pridiga.

„Mati božja, prosi za nas grešnike!“
Cerkv. molitev

V v o d.

Velikemu grešniku se je sanjalo, da gleda prelepo procesijo, ktera je šla iz staroslovne cerkve sv. Andreja v labudski dolini v prostorno, sedaj od č. očetov jezuitov vso prenovljeno cerkev device Marije v Loreti. Nebeško lepa je bila ta procesija. Pervi za sv. križem, ktereга je sam angelj nosil, so šli nedolžni otročiči, za njimi pa odraščeni mladenči in ovenčane device. Zdaj se prikaže obilna duhovščina v svetlih mešnih obačilih, in za njo se versti brezštevila množica obojnega spola. Bander je eno lepše ko drugo, in vse množice, ki za njimi hodijo, pojejo veselo alelujo. Tudi angelji, ki veselo petje s harfami in citrami spremljajo, gredó s to procesijo. Snežnobela je njih obleka, in obrazi se jim svetijo kakor solnce. Pobožnost in znotrajno veselje bereš na vseh obrazih.

Grešnik stermit nad nebeško lepoto. Hoče si procesijo od bližej pogledati, — pa glej! iz oblakov zagermi močen glas: „Predernež, ne bližaj se tej izvoljeni družbi!“ — V tem trenutku se

sproži nevidna puška, in krogla iz nje grešnika naravnost v serce zadene. — Grešnik strepeče, — in v tem se prebudi. Vroči pot na čelu mu priča, da je imel hude sanje. Ko pa misli na čudno nočno prikazen, oglasi se iz bližnjega turna veliki zvon, da opomni verne, naj z angeljevimi besedami pozdravijo nebeško Kraljico, in naj hitijo v njej posvečeno hišo obhajati vesele šmarnice. Tudi grešnik pade na svoje grešne kolena, ter iz prežalostnega serca zdihne k Mariji: „Sveta Marija, mati božja, prosí za nas grešnike!“

Tako je grešnik molil. Tako molimo tudi mi, in z nami moli tako pri dvesto milijonov katoliških kristjanov. Tako molimo vse dni, posebno pa v tem majnikovi Kraljici posvečenem mescu. In ravno smo se zbrali, naj bi počastili Marijo, majnikovo kraljico, zaslišali pa tudi veselo resnico, da posnema Marija v usmiljenju do grešnikov v vsem svojega božjega Sina. Sem vam pa slednjič razložil, kako Marija za vse naše potrebe ve, kako za nas prosí in česa nam prosí, in da bo njena prošnja vselej uslišana; bomo jo danes gledali ko pribežališče grešnikov ter premišljevali:

1. Kristusovo, pa tudi

2. Marijno usmiljenje, in

3. zakaj se v češčenimariji „grešnike“ imenujemo.

Od sv. Jožefa Kalasanskega se bere (Življ. Svetn. III. 313.), da je večkrat videl prikazen Matere božje z detetom Jezusom v naročju. Nekega dne, ravno ko z otroci v šoli moli, prikaže se pred otročjimi očmi Mati božja z božjim detetom, in blagoslovi božjega služabnika. Tako blagoslovi tudi nas s svojim božjim Detetom Marija, mati usmiljena, blagoslovi nas in naše premišljevanje, visoka Gospa in prelepa majnikova Kraljica!

Razlaga.

1. Sv. pismo pričuje na več krajih, kako ljubeznjivo in kako usmiljeno je Jezus z grešniki ravnal. Zmed mnogih ginljivih zgledov vam bom danes v misel vzel le enega, kterega nam je popisal sv. evangelist Janez v 8. pogl. sv. evangelja.

Sv. evangelist piše: „Ko je Jezus nekega dne ljudstvo sedé učil, pripeljejo mu pismarji in farizeji ženo, ki so jo bili v prešestvu dobili, in so jo v sredo postavili in so mu rekli: Učenik! ta žena je bila zdaj v prešestvu najdena. V postavi pa nam je Mojzes zapovedal take kamnjati. Kaj tedaj ti praviš? To so pa rekli, ker so ga skušali, da bi ga mogli zatožiti.“ Farizeji so terdno mislili, da Jezus pri svojem milem sercu, pri svojem poterpljenju in usmiljenju z grešniki te žene ne bo obsodil, in potem bi imeli lepo priložnost, ga kakor zaničevavca postave pri ljudeh počerniti. Toraj še celo usmiljenje, ktero je Jezus z grešniki imel, je bilo njegovim sovražnikom v spodtiko! — Kaj stori pa usmiljeni Jezus? „On se je pripognil, in je s perstom pisal na tla.“ S tem obna-

šanjem je hotel tožnike opomniti, naj bi pomislili na svoje lastne grehe in slabosti. Teh se pa prevzetni farizeji niso hotli spominjati. Gledali so hinavci le pred se — na nesrečno grešnico.

„Ko pa le niso jenjali Jezusa vprašati, se je on sklonil, in jim je rekel: Kteri vas je brez greha, naj prvi verže kamen v njo. In se je spet pripognil in pisal na tla.“ Še le zdaj se zbudi pri tožnikih njih lastna huda vest, „zato pa ko so to slišali, so eden za drugim ven šli, najpervič starši, in je ostal Jezus sam in žena, koja je v sredi stala“ med aposteljni in ljudstvom.

Odstopili so zdaj tožniki, „le dvoje je še zaostalo,“ pravi sv. Avgustin, „revna in usmiljen je“ (misera et misericordia). — Oh, nesrečna žena! kaj si vendar morala občutiti, ko je postala tvoja pregreha očitna. Kako te je bilo sram, ko si stala kakor prešestnica pred Kristusom najsvetejšim — najčistejšim! Res čuden strah je morala občutiti, ko so jo zalezli v prešestvu farizeji, njeni terdoserčni tožniki. In ta strah jo je vso prešinil, ko so jo kanili ravnokar s pečovjem pobiti, kakor je zahtevala Mojzesova postava (Levit. 20), da se prešesticam zgodi. Prešinil jo je nepopisljiv strah in trepet pred kervavo smertjo, in prevzela jo je največa groza pred sodbo božjo. Berž ko ne je ta nesrečna žena od strahu še bolj trepetala, kakor v rajju perva žena Eva, ko jej je večni Sodnik zaklical: „Zakaj si to storila?“ (Gen. 3, 13.)

„Kristus pa,“ piše sv. evangelist dalej, „se je sklonil, in je rekel: Žena! kje so tisti, ki so te tožili?“ Odsli so res tvoji terdoserčni tožniki, ali ostal je še — Kristus! —, tisti pravični Kristus, ki je večkrat gorje klical farizejem in pismarjem, tvojim tožnikom in jih hinavce imenoval, pobelene grobe, slepe vodnike, kače in gadjo zalego (Mat. 23, 13—32).

Žena! — nesrečna žena! — kaj bo še le Najsvetejši tebi rekel, ki si tako globoko padla? — O zakaj že tedaj nisi zbežala, ko je Kristus s tvojimi tožniki govoril?! Sramota in britka žalost nad storjenim grehom te je vso prevzela, da se z mesta le ganiti ne moreš! — Nevidna moč vleče grešno siroto h Kristusu, usmiljenemu sodniku. Vname se v njenem žalostnem sercu zaupanje in ljubezen do Njega, ki je sama ljubezen in gola milost.

Vsevedoči Jezus pozna njeno grevengo, vidi njene spokorne solze, in poplača njeno zaupanje in ljubezen s tem, da se milo ozre na njo — grešnico, in jo praša: „Ali te nihče ni obsodil? Ona je rekla: Nihče, Gospod!“ In zdaj izreče Jezus svojo milo sodbo in jej pravi: „Tudi jes te ne bom obsodil; pojdi in nikar več ne greši!“ O sladke besede za ranjeno serce! Tolike milosti prešestnica ni pričakovala! Gotovo je bila milemu Jezusu za preobilno milost pa tudi hvaležna vse svoje žive dni, in ni več žalila Njega, ki jej je mesto pravice milost skazal. O dobrotljivi Jezus! hvala, večna hvala ti, da si prišel na svet iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega (Luk. 19, 10).

Poslušaj grešnik, čudi se grešnica! in ne obupaj nad božjim usmiljenjem. Teži tudi tebe tvoj greh, te premagujejo slabosti, pridi k Jezusu, pridi hitro in zateci se v njegovo usmiljeno serce! Huje si bolen, bolj potrebuješ zdravnika; kolikor večja je tvoja revščina, toliko večje je usmiljenje njegovo. Tudi tebi odpira Kristus svoje usmiljeno serce in ti podaja svoje roke, da ti pomaga vstati. Storiš le en sam korak v resnični volji spokoriti se Njemu naproti, ti on dva koraka s svojo milostjo naproti pride. Imej torej veliko zaupanje v Jezusovo usmiljeno serce, ali ne zabi, nikdar ne pozabi, da je Kristus ženi rekel: „Idi in nikar več ne greši!“

Ko pa Jezusovo serce v tem svoje veselje ima, da odpuščati zamore; se pa tudi Marija, njegova mati, nikdar ne utruji, nas s svojo materno roko podpirati in nam v nebesa pomagati. Ravno njej je izročil Jezus Kristus kraljestvo milosti in usmiljenja; toraj pogledjmo tudi Marijo, kako je usmiljena do grešnikov, in kako po vsi pravici zasluži, da jo imenujemo pribežališče grešnikov.

2. Zakaj imenujemo Marijo pribežališče grešnikov? Imenujemo Marijo pribežališče grešnikov, ker ona za naše zveličanje skerbi. Kakor vsaka skerbna mati svoje otroke, tako tudi Marija grešnike kliče, vabi in spodbuja, naj se k Bogu vernejo. Skerbno je Marija Jezusa iskala, ko je bil v Jeruzalemu zaostal (Luk. 2.), ga iskala z veliko žalostjo tri dni; tako skerbno, grešnik, grešnica! tudi tebe Marija išče, te išče z veliko žalostjo ne le tri dni, ampak morebiti že tri leta in še dalj časa, ker silno si se zgubil, kakor hitro si Boga zapustil. Tudi najboljših pripomočkov se Marija poslužuje, naj bi te na pot pokore pripeljala.

Ko so Jezusa s križa sneli, položili so ga v Marijno naročje. Marija pregleduje rane svojega mertvega Sina, in britke matrne solze umivajo presveto truplo. Tudi tvoje serce, grešnik! je satan ranil, ko si greh storil; dušni sovražniki so te do nazega slekli in tvojo dušo vseh čednost oropali. Kaj pa Marija dela? Kakor Jezusa tako vzame tudi tebe na svoje naročje, z največo žalostjo ogleduje tvoje globoko vsekane dušne rane, in pretaka matrne britke solze nad tvojo veliko nesrečo!

Marija za grešnike vedno Boga prosi, in da bi še rajše prosila, moramo pa tudi mi prositi: „prosi za nas grešnike!“ Oh! kje bi bil jes, kje bi bili vi že zdavnej, da ne bi imeli Marije, pribežališča grešnikov, v nebesih, ki božjo šibo zaderžuje, da nas po našem zasluženju ne tepe. „Ko je cestninar v tempeljnu molil, terkal je na svoje persi, rekoč: Bog, bodi milostljiv meni grešniku!“ (Luk. 18, 13.) O naj bi bil cestninar vedel, da imamo v nebesih Marijo, pribežališče grešnikov in priprošnico milo pri Bogu, s koliko pobožnostjo in s kolikim zaupanjem bi tudi on molil: „Mati božja, prosi za nas grešnike!“ In naj bi se sedaj nad nami nebesa odperle, in bi tam gori zagledali mnogo svetnikov, ki so bili v svojem življenju tudi grešniki; in ako bi jih vprašali, kako

so se zveličali, enoglasno bi nam odgovorili: Marija je prosila za nas, ter nas k pokori spodbadala in po pokori v nebesa pripeljala.

Marija se imenuje pribežališče grešnikov, ker kakor Jezus tudi ona grešnike ljubeznjivo sprejema. In ker je ona mati in pribežališče vseh spokornih grešnikov, zato pa tudi na svetu ni tako velikega grešnika, da bi ga Marija zavergla, ako zaupljivo k nji pribeži.

Se je že evangeljski oče močno veselil, ko se je zgubljeni sin spet k njemu nazaj vernil; koliko bolj se je morala veseliti še le mati, ko je objela ne več prevzetnega, temveč vsega poboljšanega sina. Še vse več se veseli Marija, pribežališče grešnikov, nad pokoro in poboljšanjem svojih otrok. Zato pravi sv. Efrem: „Nikar ne obupaj, ako si morda grehe vsega sveta doprinesel: temveč pribeži k tej preblaženi devici. Našel jo boš s polnimi rokami milost in dobrot.“ Ja, kristjani moji! bodimo prepričani, da se Marija dobro spominja, da je tudi nas, ki bi po besedah sv. Janeza (I. Jan. 1, 8.) same sebe zapeljevali, ako bi rekli, da greha nimamo, — umirajoči Jezus njenemu maternemu sercu izročil, in da smo vsi njeni pomilovanja vredni otroci, zato bomo pa še bolj priserčno molili: „Sv. Marija, mati božja, prosi za nas grešnike! Poslušajmo le še:

3. Kaj pravimo, ko se v češčenimariji grešnike imenujemo?

Na potu od Trebiža gor do sv. Višarij in okoli sloveče Višarske cerkve je vse polno beračev obojnega spola, starih in mladih, velikih in malih. Da te k usmiljenju nagnejo, ti naštevajo s prosečim glasom vse svoje pomanjkljivosti, svoje bede in stiske. Nekteri ti kažejo tudi svoje razgaljene rane, naravne in umetno narajene, svoje berglje in lesene noge.

Taki nadležni berački smo na romarskem potu iz sedajnega življenja v večnost tudi mi. Da bi se nas Marija „milosti polna“ toliko rajše usmilila, razkazujemo jej v češčenimariji svoje globoke dušne rane, ter stopamo pred njo v vsi svoji revščini in dušni nagoti, ko molimo: „Prosi za nas grešnike!“

Besedo: „grešnike“ pristavljamo zato, ker smo res vsi grešniki — grešnice; Marija pa je vseh nas varno pribežališče. Da se grešnike imenujemo in spoznamo, s tem se pred Marijo ponižujemo. Marija, ktera se v svoji ponižnosti „deklo Gospodovo“ imenuje, nam bo naklonila svoje usmiljenje, tembolj ko se bomo poniževali. Toliko rajše bo za nas prosila, koliko bolj živo bomo občutili svojo dušno revščino in nagoto. Z besedami: „Sveta Marija, mati božja, prosi za nas grešnike!“ mislimo nablizo tako le: Sveta Marija, mati božja, pa tudi naša usmiljena mati, milosti polna, pa vendar vsa ponižna, ozri se na nas revne grešnike, ki smo scer

nevredni tvoje pomoči, pa vendar silno potrebni! Glej nas z ranami obdane, — z grehi obložene, pa vendar pripravljene, se poboljšati; zato imej usmiljenje z nami! Ker se zavoljo preobilnih grehov sami ne upamo stopiti pred najsvetejšega Boga; pa poprosi ti za nas, ki si devica vsa sveta in brezmadežna, mati dobra in usmiljena!

Sklep.

Leta 1856 pride prevzeten mladenec s svojim tovaršem v neko Marijno cerkev na Nemškem. Šla sta pa v svetišče ne iz pobožnosti, ampak iz radovednosti. Zbrani verni molijo sv. rožni-venec, ona dva se pa le po cerkvi ogledujeta. Ne ozreta se na Marijno podobo, na molitev pa še mislila nista. Pa vendar se je v tem trenutku milo ozerla Marija na zgubljenega sina. Naenkrat prešine enega teh mladenčev globoka žalost. On vidi pred Marijno podobo klečeče ljudstvo moliti in si misli: „Kako srečni so vsi ti ljudje, kako nesrečen sem pa jes, ki že več let nisem bil pri spovedi, — ki sem tako hudobno živel in le malo molil! Poboljšati se moram, in še danes opraviti čisto spoved, da se tudi mene usmili Marija, pribežališče grešnikov.“

Kaj bomo pa, kristjani! mi storili, ko smo danes spoznali Kristusovo in Marijno usmiljenje, in ko smo slišali, zakaj se v češčenimariji grešnike imenujemo.“ — „Poboljšati se moram“, naj tudi vsaki nas v svojem sercu reče in sklene; — poboljšati se moram, ker je Jezus usmiljen; — poboljšati se moram, ker je Marija dobra; — in pred njeno podobo, ki je pribežališče grešnikov, bom klical z največim zaupanjem, klical z besedami slovenskega pevca (Slomška):

„K tebi, mati! se obernem,
K tebi grešnik pribežim:
Tebi mile solze vternem,
Tebi dušo izročim.“ Amen.

Pridiga pri novi meši č. g. Ivana Svetinje, sedaj slušatelja modroslovja na Graški univerzi.

(Govoril v Ljubljanski stolnici Tom. Zupan, 1874.)

„Službe so mnogotere, Gospod pa le eden.“ (1. Kor. 12. pogl.)

V v o d.

V raznih stanovih živé po svetu ljudje. Do častitega poklica je prišel po učenosti ta, do premoženja po umnosti uni. Ta pridno svojih očetov njivo preorjuje, uni pa komaj živi od tega, kar si pridobiva z delalno svojo roko. Predniki so eni, drugi podložni; v svetnem stanu ti, uni v duhovskem. Mnogotero je stanov po svetu; vsi pa v vseh stanovih služimo enemu in tistemu Gospodu: službe so mnogotere, Gospod pa le eden.

Dragi moji! kako bomo služili v svojih raznih stanovih temu Gospodu? Odgovor: S kerščanskim življenjem. Kakošno naj bode to naše kerščansko življenje? Odgovor: Tako, da bomo svojega Boga ljubili nad vse, bližnjega pa kot samega sebe; ravno kakor nam sv. vera veleva, ki jo slišimo tolikrat imenovati „vero ljubezni“: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše in iz vse svoje moči. To je največa in prva zapoved. — Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“

Pomudimo se danes nekoliko posebno pri drugem oddelku te kerščanske postave: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“.

Dragi moji! kaj ne, če kdo — mora zapoved ljubezni do bližnjega spolnovati gotovo katoljški mešnik? In glejte, danes ga imamo novega mešnika pred svojimi očmi. Vsi želimo, da bi srečen bil njegov začetek in njegov konec.

Premišljujmo zato ob kratkem, kako bo moral vesti se tudi naš novomešnik, da bo spolnoval Gospodovo zapoved: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe“ ter tako druge osrečil in sebe.

Opomniti moram, da z govorom ne menim hvaliti ktereга svojih duhovnih tovaršev, najmanj sebe — hvaliti pa danes moram, tako mi vest veleva, veličastni duhovski stan.

Razlaga.

1. Bližnjega ljubiti — to je katoljškemu mešniku glavna naloga.

Ko apostelj Janez, ljubljenec Gospodov, zavoljo starosti v zboru ni mogel govoriti več obilnih besedi, ponavljal je vedno ta le izrek: „Otročiči, ljubite se med seboj“! Poprašujejo ga zato učenci nekdanj: „Oče, zakaj nam ponavljate vedno eno in tisto besedo“? Častitljivi starček Janez pa jim le zopet v enomer terdi ta nauk govoreč: „Otročiči, ljubite se med sebo — to je Gospodova postava, in več ni treba.“

Navdan te Gospodove postave: „Ljubite se med seboj“ stoji tudi dandanes katoljski mešnik pri altarlji sv. mašo darujoč. Tu prosi, tu priporoča, tu žaljuje — tu pomoči od zgoraj dobiva. Tukaj se v ljubezni spominja vseh, ki potrebujejo njegove molitve. Mesto starišev priporoča Bogu tu otroke, ki so v velikih nevarnostih, dušnih in telesnih. Tu prosi za svoje si izročene; po imenu lahko tu kliče, ker svojo srenjo dobro pozna, tega ali unega župnjanov, o komur ve, da mu je božje pomoči posebno potreba: nadležno tu moli, da bi se izročeni mu ne pogubil nobeden. Za vsacega ima priprošnjo tukaj pri altarlji ljubeznipolnega Boga: tukaj v svetišči mešnik ne sme poznati ne prijatlja, ne neprijatlja, ker Gospod nam je vsem le eden, vseh eden oče. Tu pri altarlji mešnik ravna prav po Zveličarjevi besedi: „To vam zapovedujem, da se ljubite med seboj.“

Od oltarja hiti mešnik, navdan Gospodove postave „Ljubite se med seboj“ v spovednico. Kot usmiljeni Samarijan vlija tu olja v dušne rane. Človeka ob prepadu obupanja potegne nazaj. „Spokori se, Gospod je milostiv, ljubezni poln je Gospod. Ljudje te sodijo ostro, to vem; a pomni, za zmiraj si zapomni, da Bog mileje sodi, kot sodijo ljudje“: te besede grešniku govori. In po takem tolažljivo-ljubeznjivem poduku vstane od spovednice verni kristjan kot nova stvar; z duše mu je odvaljen težek namen. Jasni mir mu zasveti v obrazu in eden zmed teh, ki so rešeni s predrago Jezusovo kervijo, je otet! — Nekokrat pripeljejo farizeji pred Jezusa ženo prešestnico ter hočejo, da bi se po Mozesovi postavi kamenjala. „Kaj tedaj ti praviš“? do Jezusa govoré. Gospod pa se pripogne in in s perstom piše na tla. Ta čas so imeli priliko pre-mišljevati tožniki svoje lastno, morda malo hvalno življenje. Ko ga jenjajo prašati, jenja Gospod tudi pisati, sklone se ter jim govori pomenljive besede: „Tisti izmed vas, ki je brez greha, naj prvi verže kamen v njo.“ Zaslišavši to plaho odidejo eden za drugim tožniki. Ko jih več ni, Jezus ženo praša: „Kje so tisti, ki so te tožili? Ali te ni obsodil nobeden“? „Nobeden, Gospod“! odgovarja. In Jezus jej pravi: „Tudi jes te obsodil ne bom; pojdi in nikar več ne greši“! — Tudi jes te obsodil ne bom! tako svojega ljubeznjivega učenika posnemaje ima prilipo govoriti katoljski mešnik v sodnjem stolu, v spovednici. Kako tolažilo v besedi: Tudi jes te obsodil ne bom, pojdi in nikar več ne greši! Premišljaje, kako dobra, kako ljubeznipolna, kako prizanesljivosti navdana je Jezu-

sova cerkev v svojih ustanovah stopa spreobrnjenec — grešnik do sedaj — od spovednice, v notranjem začuti novo moč, ker zaupanje v se se mu je obudilo, da se bo še poboljšati vstanu. V enomer mu zvoné po ušesih Zveličarjeve tolažila polne besede: „Tudi jes te obsodil ne bom“!

Iz cerkve stopa mešnik, vnet Gospodove postave: „Ljubite se med seboj“ v šolo. — V šolo! oj kako imeniten posel — med mladino, v šolo! V šolo, kamur so mu stariši poslali najljubše, kar imajo, svoje otroke; v šolo, kjer sedé nedolžni otroci — za malo let visoki gospodje, prihodnji svetniki vladarju, prihodnji škofje, prihodnji vojskovodje, prihodnji duhovni, prihodnji učeniki, prihodnji stariši — vse to je v malem sedaj tu v šoli. Tukaj so sedaj otroci, ki bodo odraščeni pozneje imeli srečo ter nesrečo prihodnjega človeštva v rokah. In tu v šoli čuje nad mladimi serci katoljški mešnik; tu jim krepost slika z najživejimi, najlepšimi barvami, z vneto besedo, kar more — tako da se nebeška čednost mora prikupiti srcem nedolžnih teh poslušalcev. Tu v šoli ne govori sicer veliko o razuzdanosti; pa kar govori, govorno je bilo tako previdno, da mlado serce stud dobiva do vsega slabega ter se studa nikdar več v življenji ne iznebi. Desetkrat oberne besedo na jeziku, preden jo v šoli, v tem posvečenem kraji izreče. Šola, to je katoliškemu mešniku svetišče! „Pustite male k meni priti“! ta beseda nebeškega njegovega učenika pa spremlja ljubečega katoliškega mešnika v šolo in iz šole domu.

2. Kaj bo katoljški mešnik prejel za tako svojo ljubezen do bližnjega? Odgovor: Tudi ljubezen, zaupljivo ljubezen!

V plačilo mešnikovega ljubeznjivega dejanja ga tudi ljubi zaupaje mu ljudstvo. Z zaupljivo ljubeznijo vstopi časih do mešnika zapuščen revež. Kar more mešnik, mu pomaga; če ne sam, pridobiti si zna pomoči premožnejih ljudi; vselej pa ima pripravljeno za-nj tolažilno besedo kazaje na onega nad oblaki, ki je dober, ljubezni polni Oče, ki ne pozablja lilij na polji ter je oblači tako lepo. Z zaupanjem pride do katoljškega mešnika bogatin dobrega, usmiljenega serca. — Kdor ima, pomaga lahko; kdor nima, kaj hoče revež storiti! Zato se mešnik oberne do svojega premožnejega sobrata; odkriva mu človeške reve in težave: sirote brez pomoči, ki bi je prevelika revščina dušno pogubiti utegnila; bolne, gluhe, mutaste, slepe mu priporoča in ganjeno mu je serce, da lajša sedaj bogatin revežem britke dneve, da je postal oče zapuščenim. Ljubezni vdanega serca hiti do mešnika človek z neizrekljivo žalostjo na obličji in v serci. Razodene se mu, ker ve, da tu mu bo gotova pomoč. Usmiljeni mešnik ga spominja velikih terpinov: Jakoba v stari zavezi, ki mu pa po žalosti napolnjenem življenji veselo sledi; Joba, čegar nesreče vendar le terpljenje nobenega sedanjega terpina ne doseže; samega božje Sinú, umerlega na križi

za vesoljni človeški rod mu pokaže rekoč: Glej, ta je terpel zato, da bi tvoja žalost spremenila se v veselje! Kakor v novo oživel zapusti morebiti za vselej v serci potolažen mašnika ta žalostni kristjan. Zgodi se, da se približa do mašnika človek z ljubkim smehljajem na obrazu — mir in srečo bi mu bral po zunanjem. Okoliščine so nanesele, da se mešniku mora razodeti. Štermé gleda mešnik, kako je tu pod mirnim poveršjem na obrazu nemirno v dnu globočine. Mešnik tej — bi rekel — „žlahni duši“ govori: Močno, junaško prenašaj težave življenja, ki jih premeniti ne moreš in ne smeš. Nosi je tiho kot do sedaj — in polajšano ti bo. — In mešnikovega sočutja ves srečen ter še z jasnejim obrazom kot je došel, stopa od njega ta tihi kerščanski junak potolažen. Sedaj poterka na mešnikova vrata mlad gospod. Že precej se mu je predrugačil obraz, a spozna ga vendar le koj ljubeče učenikovo serce. Bil je namreč ta mladi mož pred 10, 15. leti njegov učenec. „Hvaležnost mi je velevala vas obiskati“, mešniku govori. „Ne zamerite, da vam izrekam svoje spoštovanje ter povem, kako so mi še najbolj v serci ostali poleg materinih vaši nauki. V otročjih letih in v mladostnih so mi bili vaši verski nauki vselej svitla zvezda, da nisem zašel na temnih potih življenja“. Solza hvaležnosti, ki temu mladenču ob teh in enakih besedah v očesu igra, je mešniku-učeniku dragoceneje plačilo od srebra in zlata.

Ni čuda tedaj, da kerščanska občina zaupljivo ljubi svojega duhovnega pastirja; njega, ki jej sam skazuje toliko ljubezni. Ni čuda, da so, ko je umerl, z mešnikom pokopali prijatlja odrastlim, mladini dobrega očeta — tako se zdi, kakor da bi bila ž njegovo smertjo zgubila nekaj vsaka hiša. Veliko jih prihaja na kraj, kamur so izročili mešnika materi zemlji ter se spominjajo tu duše njegove: saj je bil tako dober, tako milega vedenja, življenja tako lepega, kolikor le človek lepo živeti premore. Ne da bi bil v nemal eden zoper družega ljudi, ampak vse z dobro je vedel poravnati. Vedel je, da s terdim se malo, večidel nič ne opravi; vse pa se s pomirljivo ljubeznijo doseza. Oljko miru je nosil katoljski mešnik v eni roki — križ, kraljevo znamenje ljubezni in odrešenja pa je deržal v drugi.

Sklep.

Dragi moji! Upam, prepričan sem, da tak apostelj ljubezni in miru bo naš novi mešnik povsod, kamor ga bodo njegovi viši poslali. Večidel vsem vam je neznan; zato vam nekaj, če tudi prav malo, moram povedati o njem. Tudi njega bi ne hvalil, pa — če že o njem spregovorim — pričati moram resnico. Rodil se je na visokem Gorenjskem, v lepem kraju; pravijo, da božjemu vertu podobnem — in lepo, dragi moji, kraju slično, v katerem je rojen, bilo je do sedaj vse njegovo življenje. Prav dobro se ga spominjam,

kako je bil deček že takega vedenja v domači župnijski cerkvi, da sem — takrat učenec tukajšnjih latinskih šol — opazovaje ga mnogokrat mislil: Iz tega dečka mora enkrat še nekaj posebnega biti. — Ob tej lepi njegovi rojstni planjavi na Gorenjskem stojé spred snežnikov velikani, odzad pa skalne gore — in, dragi moji, tako terdna, kakor je temelj gorenjskim snežnikom in skalnim goram, bila je vselej vera njegova. — In po sredi te z gorami obdane planjave na Gorenjskem pa se zvija bistra reka, kraljica kranjskih vodá — in, dragi moji, bistro pamet, Savini bistrosti podobno, podelil je našemu novomešniku Stvarnik vsedobrotni.

(Proti novomešniku.) Zahvaljevaje se, častiti novi mešnik, za te zmožnosti in milosti, ki si je prejel po Stvarniku svojem, stopi sedaj pervikrat do Gospodovega altarja. Daruj tu ljubezni presveti dar in Jezusa — sinovske ter bratovske vdanosti najboljše plačilo, podaj svojim dragim od svoje prve presvete daritve. Moli danes za svoje višje; za vse tukaj zbrane moli in za vse te že tudi, ki bodo kedaj tvoji skerbi izročeni. Na-se ne pozabi: moli za svoje zdravje telesno in dušno. Za dušno zdravje pred vsem! Ti ne veš, dragi moj, koliko nevarnosti krije v sebi celo najmirnejega in najtihejega človeka življenje na svetu. Zato koj začetek svojega duhovnega poklica prav globoko izdihni danes: „Gospod! vsaj velikih nesreč me milostno obvaruj v mojem imenitnem prihodnjem poklici“. Sveta modrost naj te vlada; prav kot ti veličastni izgled daje za to tvoj kerstni priprošnik, veliki Janez Nepomučan. Kakor Vincencij Pavlanski bodi v svojem življenji; Vincencij, ki so mu rekali „angelj ljubezni“. Bodi dober katoljški mešnik; mladini prijatelj. Miren bodi; tih; rad pri bukvah — pa saj nežnih vednosti ti tako nikoli zanemarjal ne boš. Bodi prijazen do ljudi in ponižen. Uči ljudstva spoštovati vsako oblast, naj si bode duhovska ali deželska. — Povsod pa, kamor prideš, hladi, celi človeštvu skeleče rane. Povsod raje mileje kot ostreje — in živel boš ložej in lahko! Svest si si potem zaupanja in ljubezni med ljudmi. Mirno ti bodo vsestransko spoštovanemu potekali dnevi, dokler ti ne ugasne tvoje življenje — življenje, ki je bilo vedna luč ljudstvu krog in okrog — ter ti ne zasveti tam v pravi domovini večna luč. Amen.

Kateketične pridige.

Pridiga za god sv. Štefana.

(Čednosti posebno priporočene.)

„Štefan je pokleknil in z velikim glasom vpil, rekoč: Gospod! ne prištevaj jim tega greha.“
(Dj. apost 7, 59.)

V v o d.

Sv. Štefan, katerega god danes obhajamo, je bil od sv. aposteljnove povišan in posvečen za dijakona, naj bi jim pomagal božje kraljestvo po svetu širiti. On je to svojo dolžnost zvesto spolnoval in naprej iskal božje kraljestvo in njegove pravice. Sv. Štefan je sam sebe zatajeval, svoje grešno poželenje zatiral in svoje meso krotil; — je svoj križ nosil in tako zvesto za Jezusom hodil. Hudo so njegovi sovražniki nad njim razsajali, ga zmirjali, mučili in morili: sv. Štefan pa je ostal krotek in ponižen, in je ljubil svoje sovražnike in morivce in molil za nje: „Gospod! ne prištevaj jim tega v greh!“ Tako je sv. Štefan lepo posnemal gospoda in učnika Jezusa Kristusa in prvi za njega dal svoje življenje. Iz katekizma veste, in poznate tiste čednosti, katere je Jezus posebno priporočal; vse te prelepe čednosti je sv. Štefan ljubil in kazal v svojem življenju in v svoji smrti. Zatorej hočemo danes premišljevati tistih šest čednost, katere je Jezus posebno priporočal.

R a z l a g a.

Glej Jedro stran 524. H sklepu, ki stoji v Jedru stran 539 se lahko to-le pritisne: Ti pa sv. Štefan! ki si te šestere čednosti ljubil in kazal v življenju in smrti, oh sprosi nam pri milostljivem Jezusu mi to milost in pomoč, da bomo tudi mi božje kraljestvo najprej iskali, — sami sebe zatajevali in svoje grešno meso krotili, — svoje nadloge in težave voljno prenašali in svoj križ za Jezusom nosili, — da vselej krotki in ponižni ostanemo, svoje sovražnike ljubimo in jim iz serca odpuščamo, da tudi enkrat pri Bogu usmiljenja najdemo. Sv. Štefan, prosi Boga za nas! Amen.

Pridiga za nedeljo po božiču.

(Od dobrih del.)

„Prerokinja Ana je s postom in molitvami noč in dan Bogu služila.“

(Luk. 2, 37.)

V v o d.

Stopimo danes v duhu v tempelj Jeruzalemski, koga najdemo tam? Najdemo Marijo, Jožefa, Jezusa, Simeona in Ano. Kako sveta družba! Marija in Jožef sta prišla v tempelj, da za Jezusa in za očiščevanje matere Marije dar opravita, kakor je zapovedano v postavi Gospodovi. Ti darovi so se potem nekaj za tempelj in duhovnike porabili, nekaj pa med uboge razdelili. Simeon je bil siv, častivreden starček, kteremu je bilo od Boga razodeto, da ne bode vidil smerti, preden ne vidi obljubljenega Odrešenika. Ana je bila poštena udova in prerokinja, ki je Bogu zvesto služila. Tako najdemo na vseh teh osebah, ki jih nam danešnje sv. evangelje predstavlja, na vseh najdemo molitev, post in ubogaimedajanje, to je, najiminitnejše dobre dela. To mi ponuja priložnost, da vam danes govorim o dobrih delih in vam odgovorim na ta-le vprašanja:

1. Ktere dobre dela naj sploh,
2. Ktere pa posebej naj opravljamo, in
3. Kako naj jih opravljamo.

(Glej Jedro stran 547—554).

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Na čast knezošk. duhovnih svetovalcev so povišani č. gg. Leks Gabrijel fajm. v Lesu, Možič Mih. kanonik v Gospi sveti in Smrečnik Boštj. fajm. v penz. — Za dekanijske svetovalce sta izvoljena in postavljena č. gg. Plesučnik Jož. za dekanijo št. Vid in Jörgger Alb. za dek. Breže.

Goriška nadškofija. Č. g. Gaberšček Šim. pride za vikarja v Št. Andrej.

Lavantinska škofija. Č. g. Sever Jož. je dobil kuracijo sv. Petra v Zavodnem.

Ljubljanska škofija. Č. g. Marinko Jož. je postal doktor bogoslovja in pride za kaplana v Cerklje; č. g. Svetina Jan. je doveršil skušnje iz matematike in fizike v srednjih šolah. Umerla sta č. gg. Dolžan Jernej župnik na Radovici in Rihar Anton kaplan v Planini. R. I. P.!

Terzaška škofija. Č. g. Novak Jožef je izvoljen za župnika v Povirju; na tega mesto v Loke pride č. g. Matičič Franc. Umerl je č. g. Zupančič Bernard župnik v Gerdoselu. R. I. P.!